Zübük

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

«Türkiye'nin en ciddî gazetesi Zübük'tür.»
Eflâtun

Ne Sağcıyız, ne solcu, futbolcuyuz, futbolcu!

SENENİN BÜYÜK İFŞAATI

Zübük ifşa ediyor:

İŞTE İFŞA EDİYORUZ!

Adını ve kimliğini şimdilik açıklamak istemediğimiz bir zat tarafından yapılmış olan bu ifşaatı okuyanlar hayretten dona kalacaklardır.

SAAT 02.21... Koyu karanlık bir geceydi. Şehir derin uykusuna dalmıştı. Biz üç gecedir uykusuzduk.

Etrafı kolaçan ederek karanlıklara daldım. O kadar karanlıktı ki, takip edilip edilmediğimi anlayamadığım için, ikide bir geriye gidip arkamda birisinin olup olmadığını, kontrol ediyordum. O gecenin o kadar karanlık olacağı hiç hatırımıza gelmemişti. İleri geri gide gele arkadaşlarla daha önceden kararlaştırdığımız yere geldim. Durumumuz son derecede tehlikeliydi. Arkadaşlarla aramızda anlaşmış, burada buluşmak için namus sözü vermiştik. Elim pantolonumun arka cebindeydi. Randevu yerine gelince kesik kesik üç kere ıslık öttürdüm. Bunun üzerine karanlıkta bir kibrit [illegible]. Aleve doğru ilerledim. Herşey önceden kararlaştırdığımız gibi cereyan ediyordu. Kibriti çakan arkadaşım,

— Neden geç kaldın Hasan? dedi.

Benim adım Hasan değil, Ali idi ama, plân mucibince adlarımızı değiştirmiştik.

— Kardeşim Nuri... derken,

— Şaşırma, benim adım da değişti, Salih diyeceksin... Neden geç kaldın, onu söyle! dedi.

— Arkamdan gelen var mı diye ileri geri gitmekten geciktim... dedim.

— Mehmet de gelmedi. Bir buçuk saat gecikti... dedi.

— Sakın caymış olmasın... demeğe kalmadan Mehmet geldi.

— Saatimi kurmayı unutmuşum ondan geciktim, özür dilerim... dedi.

— Özür dilemeği bırak, yürü! dedim.

Herşey plâna göre yürüyordu.

Karanlıklara doğru atıldık, ağaçlar arasına girdik.

Saat 03.17... Salih,

— Sat tamam, daha ne duruyorsunuz? dedi.

Arkadaşım, evin ön kapısını zorladı. Kapı kilitli olduğundan açamayınca açık pencereden girdi .Ben, plân mucibince dışarıda bekliyecektim. Fakat az sonra içerden gürültü gelince, ben de pencereden girdim .Üç dört adım atar atmaz ayağım bir şeye takılıp yuvarlandım. Altımda birisi inliyordu, arkadaşım olduğunu anladım.

— Neyin var Salih? diye fısıldadım.

— Allah kahretsin, merdivenlerden düştüm... dedi.

— Geçmiş olsun! dedim.

Saat 03.24...

— Plânı gözden geçirelim, yanlış bir iş yapmıyalım... dedim...

Salih'in çaktığı kibritin alevinde plânı iyice inceledik. Herşey yolundaydı. Arkadaşım birden,

— Şıssssttt!... dedi.

— Ne var? dedim.

— Bir gıcırtı... dedi.

— Benim ayaklarımdır, dedim.

— Böyle gecede gıcırlı kundura giyilir mi ulan! diye bağırınca.

— Bağırma duyacaklar Salih, dedim, plânda yazılı olmadığı için unutmuş giymişim... Başka pabucum yoktu...

Ayakkabılarımı çıkarıp elime aldım. Salih.

— Bırak pabuçlarını! dedi

— Bırakamam, daha yeni aldım... dedim.

Saat 03.31... Yeniden bir gıcırdama oldu.

Salih,

— Gıcırdayıp durma! dedi.

— Bu gıcırtı benden değil... dedim.

— Tuuu... Şimdi de benim pabuçlar gıcırdıyor, dedi.

O da çıkararak, pabuçlarımızı koltuğumuzun altına aldık.

Merdivenleri çıkarken karanlıkta birisiyle göğüs göğüse geldik. Karşımızdakine :

— Dur! diye bağırdık.

O da bize.

— Dur! diye bağırınca.

— Biz zaten duruyoruz, asıl sen dur! dedim.

— Ben de duruyorum... dedi.

— İyi öyleyse, sen burada dur, biz biraz sonra geliriz... dedim.

Salih kibrit çakıp alevini adamın suratına tutunca arkadaşlardan Yaşar olduğunu gördük.

— Ne işin var burada Yaşar? diye sordum.

(Arkası 7 nci sayfada)

Ağaçları koruma derneğinin kongresi gürültülü geçti

Ağaçları Koruma Derneğinin dün yapılan kongresi fevkalâde hararetli cereyan etmiştir. Yukarıdaki resimde, kongrenin yapıldığı binaya giden yol üstündeki parkta, havanın güzelliğinden faydalanarak dinlenen ve denizi seyreden hanımlardan birkaçı görülmektedir...

GELECEK SAYIMIZDA

«BİR DÜŞÜK'ÜN HATIRALARI»

Bütün düşüksever ve devriksever okurlarımızın merak ve heyecanla okuyacakları bu yazıyı gelecek sayımızda bulacaksınız:

Düşük kraliçe Süreyya anlatıyor

İşçilere grev işsizlere ev verilecek

ANKARA, 18 (Özel) — Bugün yetkili bir zatın açıkladığına göre, yıllardan beri beklenen grev hakkının işçilere verilmesine karar alınmak üzeredir. Komisyonun hazırladığı grev tasarısına göre, devlet fabrikalarında, ve devlet sektörü iş yerlerinde çalışmayan, özel sektörde çalışıp ancak iş yerinde tek başına çalışan veya iki kişiden az olan, havagazı, elektrik, su, yol gibi işlerde görevli olmayan, şoför, vatman, makinist, mürettip gibi kamu hizmeti görmeyen, fabrika ve atelye gibi yerlerde çalışmayan, ilâç, gıda ve giyim gibi sanayi kollarından başka alanlarda iş gören, kamuyu ilgilendiren tren, vapur, tramvay, otobüs gibi bilcümle taşıtlarda işçi ve görevli olmayan, gemici, motörcü, sandalcı, takacı olmayan, denizde, karada ve havadan başka yerlerde çalışan fırın, eczane, mezbaha v.s. gibi halkın ihtiyacıyla yakından ilgisi olmayan yerlerde çalışan, toprak işçisi olmayan, basın kafa ve kol işçilerinin dışında kalan ve temizlik işlerinde çalışmayan, lokanta, sinema, tiyatro gibi genel yerlerden başka yerlerde çalışan, balıkçılık, kasaplık, bakkallık ve yükleme boşaltma işleriyle uğraşmayan, sendika üyesi olmayan, evli olmayan, satıcı, kapıcı, dikici, eskici hariç ve dökümhane, marangozhane, demirhanelerde çalışanlar müstesna, badanacı, boyacı ve emsali gibi işlerde çalışanlardan başka bütün işçiler, iş saatleri ve işyerleri dışında, gündüzleri ve pazar, tatil, bayram günleri haricinde, hükûmetten, mahallin en büyük idare âmirinden, polisten, muhtardan, patrondan ve Mısırçarşısında attar Ramiz Efendiden izin ve kendi ailesi efrdaından ve komşularından müsaade almak şartı ile grev yapmak hakkına sahip ve grev yapmakta tamamiyle hür ve serbestir. Ancak, yaşları seksenden küçük ve on ikiden büyük olanlar, erkekse sünnet olmamış, kadınsa doğurmamış veya doğurmuş olanlar, gözleri kahverengi, saçları dökülmemiş bulunanlar, saçları dökülmemişse siyah saçlı olmayanlar, bu hak ve hürriyetten istifade edemezler. Bunların dışında kalan bütün Türk işçisi grev hak ve hürriyetine sahiptir; şu şartla ki, boyları 1,80 den kısa ve 1,30 dan uzun, ve ağırlıkları 20 kilodan fazla ve 80 kilodan eksik gelmesin.

Grev hak ve hürriyetinin verileceği haberi işçiler çevresinde büyük sevinç yaratmış ve bu münasebetle işçiler Abbas Efendiye karşı bir miting yapmağa karar vermişlerdir. İşçilerin mitingine müsaade edilip edilmiyeceği henüz belli değildir.

TAŞLAMA

Efendilerimiz!

Haydarpaşa'dan trene bindik, Ankara'ya gidiyorduk. Kompartımanda üç kişiyiz. Orta boylu, pos bıyıklı, orta yaşlı adam, bir din bilgini edasıyla durmadan konuşuyordu: «Hazreti Ali Efendimiz... Hazreti Ömer Efendimiz... Hazreti Osman Efendimiz... Hazreti Ebubekir Efendimiz... Hazreti Nuh Efendimiz... Hazreti Lût Efendimiz... Hazreti Davut Efendimiz... Hazreti Süleyman Efendimiz...»

Herbirinin ayrı ayrı hikmetlerinden söz ettikten sonra başkalarına geçti: «Hazreti Harunnürreşit efendimiz... Hazreti Eyüp Sultan efendimiz... Hazreti Mevlâna efendimiz... Hazreti Hacı Bektaşî Velî efendimiz... Hazreti Ahmed ü Rüfaî efendimiz... Hazreti Abdülkadiri Geylânî efendimiz... Hazreti Ahmet Nakşibendî efendimiz... Hazreti Helvacı baba efendimiz... Hazreti Lokman efendimiz... Hazreti Molla Basri efendimiz...»

Dinliye dinliye Ankara'ya gelmiştik. Üçüncü yolcunun söylediğini anlamayan adam,

— Efendimiz? diye sorunca, öbürü,

— Şimdi anlaşıldı, neden uşaklıktan kurtulamadığımız... dedi.

LİBERALİZM

TUZU BÜBERİ

AYARLAMA

HERKES dünyada bir iş için yaşar, bir iş yapar ya, Şinasi Nahit de espri yapmak için yaşamakta, ya da yaşadığı için espri yapmaktadır. Şinasi Nahit'e:

— Ne iş yapıyorsun? diye sorulunca:

— Espri yapıyorum!... dese yeridir.

Geçenlerde bize geldi, iç cebinden konyak şişesini çıkarıp iki yudum içtikten sonra:

— Çok kızıyorum kumandan! dedi.

— Kime? dedim.

— Hepsine... Birader, Menderes'in Başbakanlığı zamanında, o, siyah güzlük takıyor diye hepsi de siyah gözlük takardı. Gazetelerde bir resim: Ortada siyah gözlüklü Menderes, etra-

fında bir sürü siyah gözlükler, çete gibi...

Geçen gün Ankara'daki Sanatseverler Kulübüne gittim. Herifin biriyle konuşuyordum. Ne söylesem, elinin birini kulağına boru yapıp:

— Anlamadım! diyor.

Bir, iki, üç... Eh, dedim, olur a... öbür yanına geçip konuştum. Bu sefer de elini öbür kulağına boru yapıp:

«— Ha? Anlamadım...» demez mi?

Yahu, Başbakan İnönü'nün kulakları ağır işitiyor diye, şimdi bunların hepsi duymaz oldu. Seslerini de ona benzetip, boğuk bir sesle:

— Ha? Anlamadım!... diyorlar.

Bir de duydum ki, bunlardan beşi Paris'e işitme âleti ısmarlamışlar.

Ne iştir; Menderes Başbakan olur, siyah gözlük takarlar, İnönü Başbakan olur duymaz olurlar... Yahu, ben Başbakan olsam, bunların hepsi alkolik olacak be!...

Şinasi Nahit, ceketinin iç cebinden yassı şişeyi bir daha çıkardı, konyağını içti, birden:

— Kumandan, sen beni sevmiyorsun! dedi.

— Sevmiyorum, dedim, çok içenleri sevmem...

Gitti...

Oysa Şinasi Nahit'i seviyorum.

AMERİKALILAR SUSTU

ŞİNASİ Nahit'in Ankara'daki evinin üst katında Amerikalılar oturuyor, her gece sabaha kadar tepelerinde dans ederek tepiniyorlar, bağırıyorlar, Şinasi'yle annesini uyutmuyorlardı; ama her gece bu böyle...

Şinasi, Amerikalılara hiç olmazsa saat 24'den sonra tepin-

memeleri, bağırmamaları için kaç kereler rica eder, yalvarır ama dinletemez. Yukarı kat her gece kadın, erkek dolup taşıyor.

Şinasi karakola şikâyet etse, faydasız... Bir akşam eve gelir, anneciği çamaşır yıkamış yorulmuş, yukarıda yine tepiniyorlar. Şinasi beş kalıp sabunu sıcak su dolu leğene atar eritir. O sabun macusununu, Amerikalıların oturduğu katın merdivenlerine bir güzelce sıvar. Sonra konyağını içmeğe başlar.

Sabaha karşı, misafirler Amerikalıların oturduğu kattan çıkıyorlar. Kapıyı açıp «Gud bay!» diyen, adımını atar atmaz, ne olduğunu anlamadan vız diye kayıp paldır küldür kendini tâ aşağıda buluyor. «Aman ne oldu?» diye onu kurtarmağa çalışan, haydi arkasından... Onu kurtarmak isteyen de... Tutunmak için trabzanlara saldıranın elleri kayıyor, trabzanlar da sabunlu...

Şinasi:

— Kapıyı yavaşça aralayıp baktım ki, diyor, üstüste yığılmışlar, Amerikanca inliyorlar. Öğleye kadar cankurtaran arabası bizim apartımandan yaralı taşıdı durdu. Biz de merdivenlerden bir sepet dolusu kadın iskarpini topladık...

BOZUKLUK

ANKARA'da yüksek seviyede politikacıların, yüksek seviyede memurların, yüksek seviyede zenginlerin ve yüksek seviyede güzel kadınların her gece gidip eğlendikleri — Adı meclisten dışarı — yüksek seviyede bir paviyon vardır.

Şinasi Nahit, bu adamların ölçüsünde yüksek olmadığı için, gecelerden bir gece, bu yüksek paviyona onu sokmazlar.

Şinasi Nahit, o günden sonra her arkadaşından, her tanıdığından ortası delikli yüz para istemeğe başlar:

— Yüz paran var mı?

— Var!

— Versene...

Ne olacak, yüz para, yere düşse, eğilip almak zahmetine değmez.

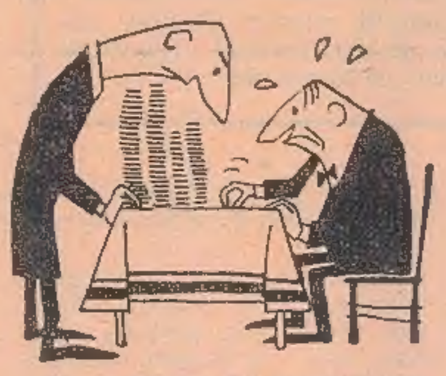

Şinasi delikli yüz paraları toplar, toplar, boncuk gerdanlık gibi, deliklerinden bir ipe dizmeğe başlar. Bu, günlerce böylece sürer...

Bir gece, o yüksek paviyona gider, kurulur:

— Garson bir viski getir!

— Başüstüne!

— Bir viski daha...

— Başüstüne!

— Bir, bir, bir daha...

Sabaha doğru:

— Hesap? der...

Adisyonu verirler: İkiyüz yirmi lira...

Şinasi:

— Peki... der, iplere dizdiği yüz paralık gerdanlıkları masanın üstüne kor:

— Say bakalım... İşte para!

— Aman efendim...

— Ne aman efendim, bunlar para değil mi? Say!...

Yüksek paviyonun yüksek sahibi gelir:

— Aman Şinasi Bey, sizden para istemez!

— Yooo... Ben senin ikramını kabul etmem, paraları say!...

Patron başlar yüz paraları saymağa:

— Bir, iki, üç... beş... ondört... yirmiyedi... altmışbir...

Şinasi bağırır:

— Bir tane atladı, hesap karışmasın, baştan say!

— Aman efendim, bir tane kaçsın, zarar yok...

— Yooo... Olmaz! Haksızlık istemem...

Patron yeniden saymağa başlar:

— Bir, iki... otuzbir... altmışdokuz...

— Dur! Bir eksik saydın... Baştan.

Aşağılık herifler

Şaşılacak şey! Bütün aşağılık herifler, din, ahlâk ve yurtseverlik adına saldırıyorlar! Bize saldırışları kişisel çıkar, kıskançlık, uşaklık yüzünden değil de, gelenekleri ve vatanı kurtarmak için miş!..

HEINE

***

BASIN dediğin

Bugünkü durumlarıyla basına nasıl önem verilebilir? Bağırmak, kulakları sağır etmek, heyecan vermek, korku yaratmak için tükettiği nefese hayran mı olalım? Dikkatimizi yanlış yönlere çeviren sürekli gürültüsüne alkış mı tutalım?

NIETSCHE

— Zarar yok beyim, yüz para bizden gitsin...

— Olmaz! Ben kimsenin hakkını yiyemem! Hele senin hakkın bana geçmesin... Say baştan...

Patron sayar:

— Bir... beş... seksendört...

— Dur, yine şaşırdın...

Patron kızıp, yüz paraları itince, Şinasi bağırır:

— Vaaaay! Türk parasına hakaret ha?

— Aman!

— Amanı zamanı yok, sayacaksın...

Patron sayar, güneş doğar, sabah olur, herkes dağılmış, patron sayıyor:

— Bir, iki... doksan...

Ayaklarına kapanarak Şinasi'yi yalvar yakar yüksek paviyondan:

— Yine buyurun, bekleriz! diye uğurlarlar.

ARMUT MU, ELMA MI?

BU olay epiyce eskidir. Akşam oldu mu Şinasi, eşini dostunu, uzak yakın tanıdığını, az tanıdığını, kimi eline geçirirse, yemeğe, içmeğe çağırır. Paşa gönlü ganî... Yalnız ne var ki, meyhanede hesap pusulası gelince, hesabı ödeyecek olan Şinasi değil, onun çağrılısıdır.

Bir akşam Asım Afşar'ı yolüstü yakalar:

— Gel, yemek ye! der.

— Teşekkür ederim...

— Yoo, olmaz, gel!...

— Yiyemem!

— Öyleyse, bir bardak şarap iç!...

Asım:

— Şinasi, param yok! deyince, Şinasi:

— Şimdi ayıp ettin, der, yahu ısmarlıyorum be...

Asım'ı kolundan tutup bir meyhaneye sokar, bir bardak şarap ısmarlar. Asım Afşar şarabı içerken:

— Meyva da ister misin? diye sorar.

— Mersi... İstemem!

— İstersin, istersin...

— İstemem!

— Bir elma?

— Eh, pekiy...

Hemen Şinasi ,yandaki masada duran meyva tabağına uzanır, orada oturanlara:

— Müsaadenizle! diyerek bir elma alır, Asım'a verir. Sonra da sorar:

— Belki de armut istiyordun, ha?

Asım:

— İstemem! diye bağırıp meyhaneden çıkar.

KAPİTAL

YİNE Ankara'nın yüksek seviyede cici kadınlarından biri, kalabalık bir toplantıda Şinasi'ye:

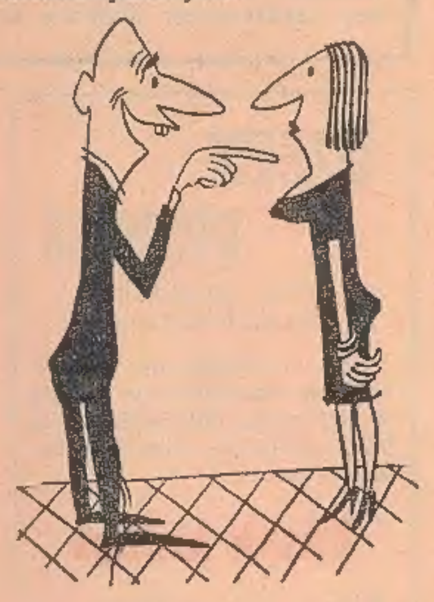

— Sizin için komünist diyorlar! diye takılır.

Şinasi Nahit:

— Aa tabii, der, bilmiyor muydunuz? Ben Karl Marx'ın kitabını bile okudum, hep sizden bahsediyor hanımefendi...

Yalnız kadın değil, oradakilerin hepsi meraklanır. Yüksek seviyedeki cici kadın heyecanlanır:

— Ne münasebet? Neden benden bahsetsin?

Şinasi:

— Tabii hanımefendi, der, Karl Marx'ın kitabının adı Sermaye değil mi?

VATAN KURTULDU

ÇOK soğuk bir kış akşamı, Şinasi Nahit iki gazeteci bayanı bir gazinoda yemeğe davet etmiştir. Şinasi'nin huyunu bilen bir arkadaşı, iki gazeteci bayana:

— Ne olur, ne olmaz, yanınızda para bulundurun, yoksa ben vereyim! der.

İki bayan:

— Artık daha neler... Yemeğe kadın çağırıyor ayol, bize de yapar mı?... derler.

Lâpa lâpa kar yağan gecede,

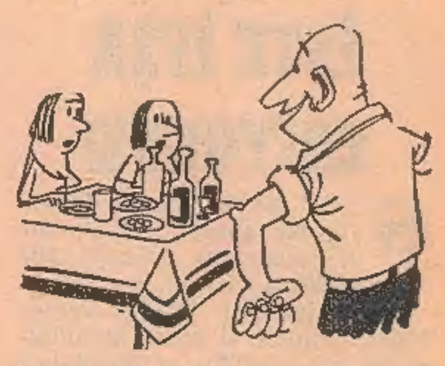

iki gazeteci bayanla Şinasi gazinoya giderler, yerler, içerler, güler eğlenirler. Hesap pusulası gelince, Şinasi

— Sökülün paraları! der.

— Aman!... Bizde para yok!

Şinasi güler:

— Siz durun, ben şimdi geliyorum... diye gazinodan çıkar.

İki bayanın Şinasi'nin döneceğinden umutları yoktur ama, onbeş-yirmi dakika sonra gözlerinin içi gülerek Şinasi döner.

Üstünde ceket yok, gömleğinin kollarını dirseklerinin üstüne kıvırmış, kollarını kabartmış, göğsünü şişirmiş... Yumruğunu göğsüne vurarak:

— Vatan kurtaran arslan... Korkmayın, hadi vatan kurtuldu yine...: der...

ÜÇ KAĞITÇI

BU da Şinasi Nahit Berker'in enson gösterisi: Geçen hafta Ankara'dan İstanbula gelmişti. Bir gece Degüstasyon'da içiyordu. arkasını kendisini anlatıyor...

— Kulağımın dibinden yüzüme çarparak bir beyaz tepsi uzandı. Garson zannettim, «Bu ne terbiyesizlik!» diyecektim, bir de baktım, tepsinin içi para dolu... Tepsiyi uzatan adama:

— Bu ne? dedim.

— «.....» ya cami yaptırma derneğine hayır sahibi, ehli din vatandaşlarımızdan iane toplıyoruz.

Ulan, Raramazan gecesi meyhanede cami parası toplanır mı? Herifin suratına bakınca şıp diye üç kağıtçı olduğunu çaktım. Allahtan yanımda iskambil kâğıdı var, hemen cebimden iskambilleri çıkardım:

— Arkadaş, dedim, var mısın tepsideki paralara seninle kılıç açalım!...

Adamın gözleri parladı:

— Varım! dedi.

— Söyle!

— Sinek üçlüsü!

Bir açtım, kâğıt bende, tepsideki paraları cebime indirdim.

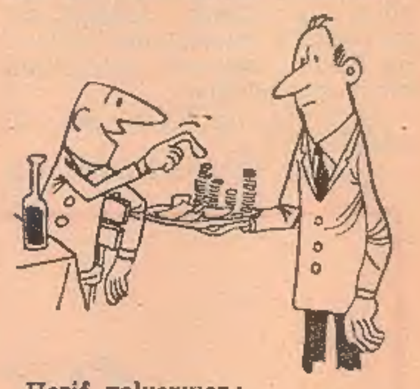

Herif yalvarıyor:

— Ne olursun, bir kâğıt daha açalım!

— Git işine, herkes senin gibi kumarbaz mı?

Şinasi:

«— Nah, işte!» diye cebinden bir tomar para çıkardı, «Bunlar dün geceden artanlar.»

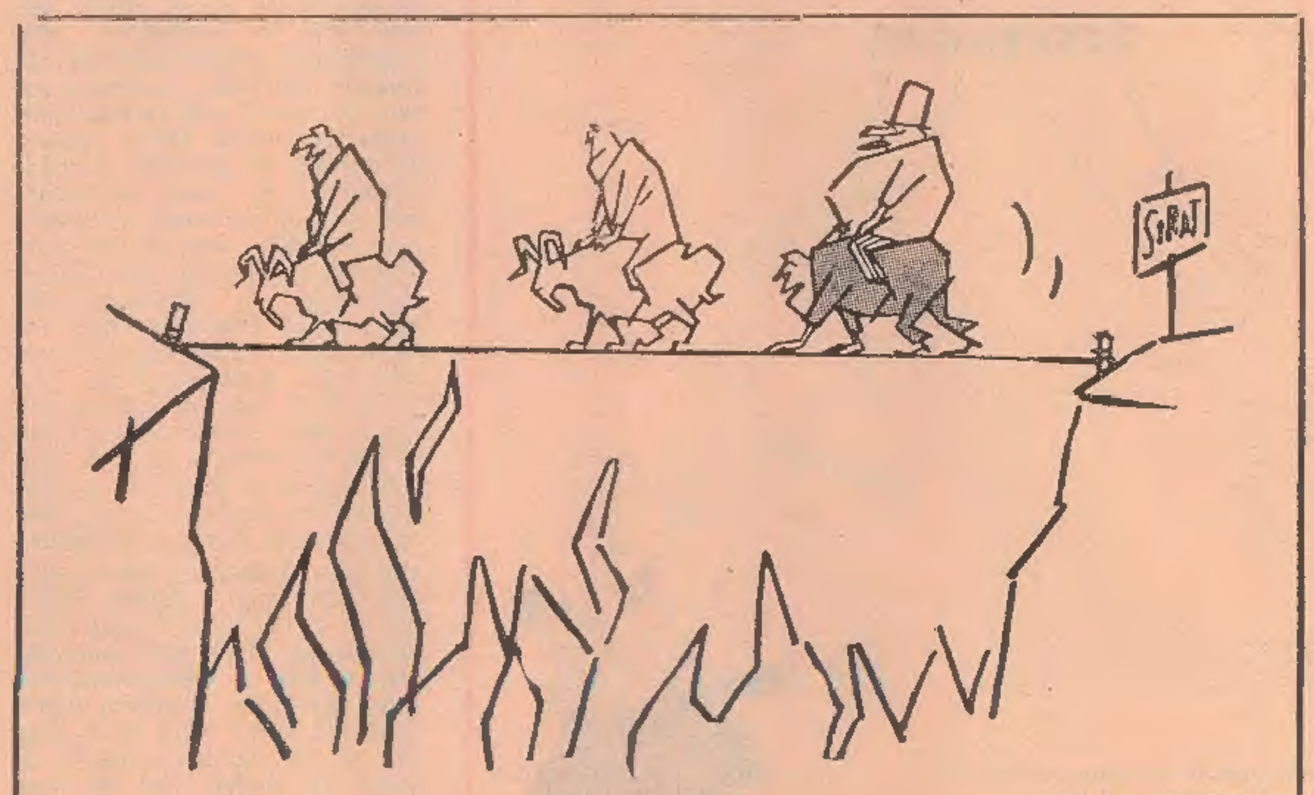

(Turhan 1962) den

OLAYLAR-Olaylar

YAPABİLİR MİSİNİZ?

YEDİNCİ Milli Eğitim Şûrasında çok ciddî memleket meseleleri konuşuluyor. Bu arada her okula bir mescit yapılması da istenmiş.

Bize kalırsa fikir yerinde ama ters... Her okula cami, mescit yaparak eğitim, öğretim davasına hizmet edemeyiz. Topu topu memlekette kaç okul var ki... Her kula bir cami, bir mescit değil, her camiye, her mescite bir okul yapmalıyız ki, memleket okulla dolsun.

GAYRET KIZLARA DÜŞTÜ..

CLİFFOLD adında bir İngiliz mühendisi İzmir'de görevliymiş. Kendisinin gazetecilere dediğine göre «En beşeri yardım kan bankasına kan vermek» miş. Gazete devam ediyor: «İşte bu asil inançladır ki, Mr. Clifford Kızılay'ın İzmir'deki kan bankasına gitmiş ve kanını alan Mavi Meleğe gönlünü kaptırıvermiştir.»

Gönüldür bu, kaptırı kaptırıvermek için yaratılmıştır. Böylece İngiliz mühendis bizim İzmir'li Mavi Meleğimizle evlenmiş. Biz, uluslararası evlenmelerden yanayız. Onun için, buraya kadar iyi, hoş, güzel de, bundan sonrası bir acayip... İngiliz mühendis, «Bu izdivaç Türk-İngiliz dostluğunu takviye edecek» diyormuş.

Hadi evlendin evlendin, böyle büyük sözlerin ne gereği var? Bizim uluslararası dostluklarımız evlenmelerle desteklenecekse, biz bunlara ne mavi, ne yeşil melek yetiştirebiliriz. Bütün milletlerle dost olmak istediğimize göre, yandı bizim kızlar.

İŞ MÜŞTERİYE KALDI

BİZDE otomobil yapılamaz mapılamaz derken, biliyor musunuz,bayağı bizi mahcup ettiler. Bakınız, gazete nasıl yazıyor: «Eskişehir Devlet Demiryolları atelyesinin kapısında Devrim otomobillerinden üçü sıralanmış bekliyor.»

Oh oh pek çok sevindik. Aman kolları paçaları sıvasınlar; Devrim otomobillerini yapan fabrika, bir de bunları satın alacak müşteri yapabilirse işimiz iştir. Hemen müşteri imaline başlasınlar.

BİR SÖZ VARDIR

ORD. Prof. Dr. Süheyl Ünver hem Tıp Fakültesinde, hem de Güzel Sanatlar Akademisinde hocadır. İki yerde hocalık yapan sayın Ord. Prof. Süheyl Ünver'in Hür Vatan gazetesindeki bir yazısı şöyle başlıyor:

«Bir söz vardır, kailini şimdi hatırlayamadım. Ya dehre gelmeseydim, ya aklım olmasaydı, derler. Dünyaya gelen böyle konuşmamalı.»

Dünyaya gelen nasıl konuşmalı bilemeyiz ama, bir Ord. Prof. da böyle yazmamalı. Sayın Ünver'in «Bir söz vardır, Kailini bilmiyorum» yani söyliyeni bilmiyorum dediği, işte şu kıta'dır:

«Ya Rab! Ne eksilirdi derya-yı izzetinden
Peymâne-i vücuda zehrâb dolmasaydı
Azâdeser olurdum âsib-ü derd-ü gamdan
Ya dehre gelmeseydim ya aklım olmasaydı.»

Bu çok bilinen ünlü kıt'a Ziya Paşa'nındır. Ord. Prof.'ün kulağında bulunsun da belki yine lâzım olur.

Mubarek Ramazan ayı münasebeti ile

Bir ay müddetle hiçbir gazino ve paviyonda dans etmiyeceğim; muhterem müşterilerime saygılarımla arzeder, sahur zamanı kendilerini beklediğimi bildiririm.

Not: Mutavassıt kabul olunmaz.

Tel: 11 69 31

ŞARK DANSLARI YILDIZI

Perizat Yıldız

LOTARYACI BASIN

GAZETELER yine başladılar; apartman dağıtıyorlar, kat dağıtıyorlar. buzdolabı otomobil, bisiklet veriyorlar, kuponla kitap, milyonla para veriyorlar...

Bu arada gazetelerde şu haber:

«Polis, kanuni boşluklardan istifade ederek lotaryacılık yapanlara karşı ciddi mücadeleye girişecektir.»

Aaaa!... Hani yeni idare basına hürriyet tanıyacak, baskı yapmıyacaktı...

BEŞERÎ

NURİ Beşer'e son uygunsuzluğundan ötürü, kendi partisi dahil, hücum etmeyen, onu yerip batırmayan kalmadı. Biz Nuri Beşer'i daha eskiden tanıdığımızdan bu konuda hiçbir şey söylemiyeceğiz. Çünkü onun son davranışı da tam kendisine uygun, Nuri Beşer'e göre, yâni çok «Beşerî» dir.

KAVAL

ORTAK Pazar'a katılırsak, yerli sanayi ürünlerimizden nelerimizi pazara çıkaracağımızı düşünüp dururken, bir de gazetelerde okuduk ki, Şikago'lu bir Amerikan firması bizden kaval almak istiyormuş. Aman ne iyi... Kaval yaptığımızı unutmuş gitmişiz. Yalnız merak ediyoruz; bu Aemirka'lılar kavalı ne yapacaklar, çalıp çalıp bize mi dinletecekler?...

TENKİD

İTALYA'ya transfer edilen iki topçu elçimiz Can'la Metin, İtalya'da çok tenkitlere uğruyorlarmış. Geçen hafta İstanbul'a gelen Can'a gazeteciler sormuşlar:

— İtalyanca öğrendin mi?

Can cevap vermiş:

— Tenkitleri anlıyabilecek kadar İtalyanca öğrendim...

Ah ne olurdu, politikacılarımız da topçudan ders alıp, çok değil, tenkitleri anlıyacak kadar Türkçe öğrenselerdi.

OOOOPERA!

TAKSİM'de iskeleti görünen Opera binasının temeli 29 Mayıs 1946 da atılmıştı. Rahmetli Dr. Lûtfi Kırdar Vâlilikte kalabilseydi opera binası iki yılda tamamlanacaktı. Sonradan gelenin, öncekinin başladığı işi yarım bırakması tarihî ve millî geleneğimiz olduğundan, bu geleneğe uyan Minimini Vali Gökay, opera binasına elini sürmedi. Sonradan gayrete gelindi, aman yapalım, 1952 ye yetiştirelim, denildi ama, malzeme ve işçilik fiyatları arttığından, eskisinin iki misli konulan para yetmedi. Aman 1954 e yetiştirelim... Fiyatlar arttı, eskisinin dört misli konan para yine yetmedi. Aman 1957 ye yetiştirelim... Ohooo... fiyatlar almış yürümüş... yine para yetmedi. Haydi 1960 a olmadı 1961 e...

Bir türlü artan fiyatların arkasından yetişemiyoruz ki, opera binasını tamamlıyalım. On o pera yapılacak para gitti, 16 yıldır bir operayı yaptıramadık.

Şimdi 1962 bütçesine opera için 5 milyon lira konmuş, daha da 25 milyon gerekliymiş. Bu paralar konursa 1965 de opera tamamlanacakmış. İyi ama bunlar 1962 nin hesapları, bakalım 1965 de, yükselen fiyatların kuyruğuna yapışabilecek miyiz?

AZ ÇİZİK ÖZ ÇİZİK AZİZ NESİN

Nereye gidiyoruz?

Bütün komşuları iyi bir yere gitmişlerdi. Hepsi de iyi yere gitmiş oldukları için övünüyorlardı. Onlar da komşularının gittiği iyi yere gitmek istiyorlardı ,ama neresiydi, neredeydi bu iyi yer?

İyi yeri arayıp bulmak için yola koyuldular. Gittiler, gittiler, önlerine çıkan bir yaşlı adama, iyi yerin nerede olduğunu sordular. Yaşlı adam,

— Sağdan gidin, hep sağdan... dedi.

Gittiler, gittiler, önlerine çıkan bir sakat adama, iyi yeri sordular. Sakat adam,

— Sağa sapın, doğru sağdan gidin. Hiç sağınızı bırakmayın! dedi.

Öyle yaptılar. Uzun zaman sağdan gittikten sonra bir dilenciye iyi yerin neresi olduğunu sordular. Dilenci,

— Şuradan sağa döneceksiniz! Sonra sağda bir yokuş çıkar karşınıza o yokuşu çıkın, sağa kıvrılın! dedi.

Anlatılan yoldan gittiler, gittiler, karşılarına çıkan bir polise, gitmek istedikleri yolu sordular. Polis onlara:

— Biraz daha sağdan gideceksiniz dedi, sonra sağınıza bir alan gelir, o alanı geçtiniz mi, sağdan iniş aşağı inin!.. dedi.

Polisin dediğini yaptılar. Sağdaki inişten indikten sonra bir çocuğa yol sordular. Çocuk onlara,

— Sağdaki sokağa sapın, sağ köşeyi dönün, bir ağaç vardır, ağacı sağınıza alıp boyuna gidin! dedi.

Çocuğun gösterdiği yoldan gittiler. Bir eskici görüp ona sordular. Eskici ,

— Sağa dönün. Az gidince yol çatallaşır. Siz sağdaki yolu izleyip, sağı hiç bırakmayın, aradığınız yere ulaşırsınız! dedi.

Oraya da gittiler, duran bir otomobildeki şişman adama gitmek istedikleri iyi yeri sordular. Otomobilin sahibi şişman adam,

— İşte gelmişsiniz ya, şu sağdaki çıkmaz! Biraz daha giderseniz, gireceksiniz! dedi,

Yürüdüler, yürüdüler. Çok yorulmuşlardı. Aralarında mırıldananlar oldu:

— Bir adım bile atamam!
— Yoruldum...
— Ben gitmiyorum.
— Ben de burada kalacağım!

Aralarından bir ses yükseldi:

— Nereye gidiyoruz?

Birisi cevap verdi:

— Sağa gidiyoruz!

Böyle diyeni bir iyice döğüp konuşamaz ettiler.

Gittiler, gittiler, bir çıkmaza girdiler. Bir de baktılar ki, ilk kalktıkları yere gelmişler.

Yeniden iyi yeri aramağa başladılar. Nasıl olsa iyi yeri arayıp bulacaklar; onlar iyi insanlardı.

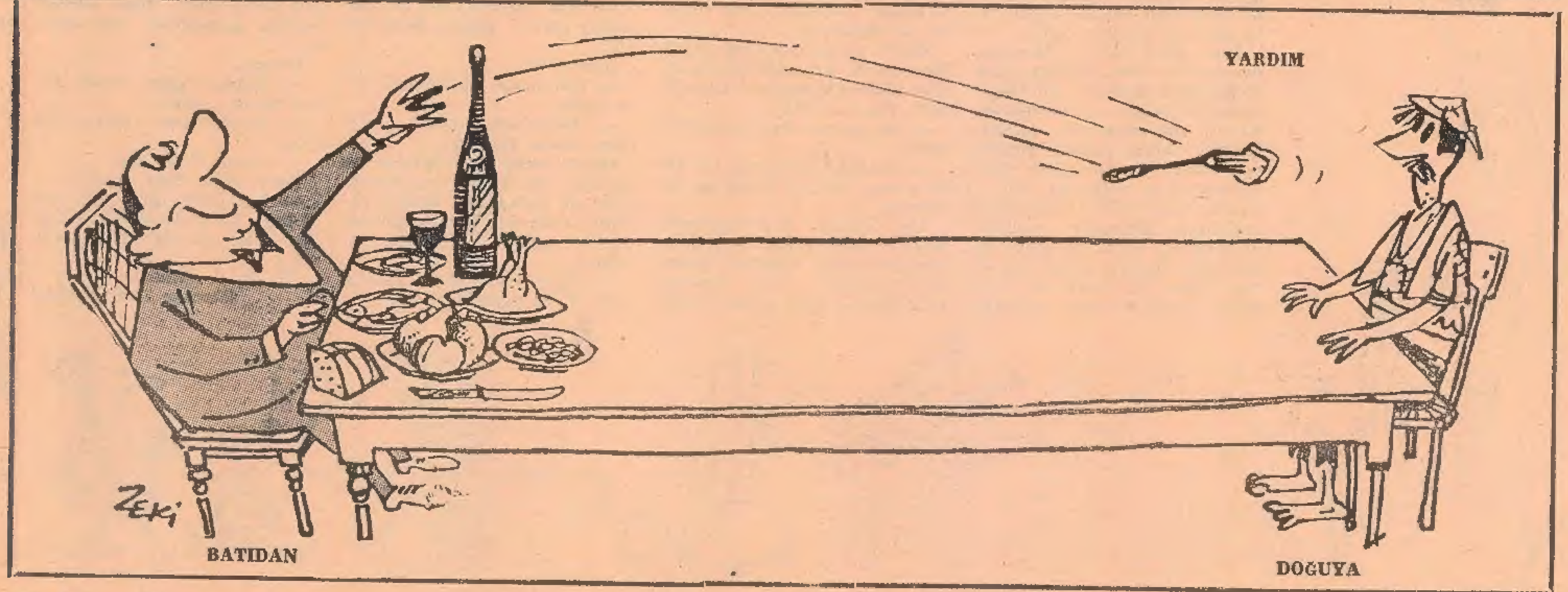

ÖMER AĞAYI Seçmiyeceğiz

Gecenin bir vakti, evin kapısı gümgüm döğüldü. Kaşık düşmanı dürtüklemese uyanacağım yok. Sabahtan dağa oduna gittiydim, yorulup serilmişim ki, üstüme ölü toprağı serpilmiş gibi, kulağımın dibinde top atılsa duyacağım yok.

— Nedir? Diye sıçradım.

Karı,

— Herif, herif!... dedi, öldün mü ne!.. Sabah beri dürtüklüyorum. Kalk bi bak kapı dövülüyor...

Uyku sersemi,

— Kimdir o? diye pencereden seslendim.

Topal Seyit'in sesi geldi:

— Aç kardaş, aç! Biziz...

Kapıya vardım ki, bizim köyün adamından sekizi onu toparlanıp gelmişler.

— Nedir arkadaş bu vakit? Buyrun!

Topal Seyit,

— Yok, girmiyeceğiz, dedi, sana da bildirelim dedik. Bu gece hep oturup karar verdik arkadaş: Biz bu muhtar seçiminde Ömer Ağa'yı seçmiyeceğiz. Ne dersin bu işe?

— Hay ocağınız bata, dedim, ulan, biz düneğin hep birlik olup da buna karar vermedik mi? Ömer Ağa'yı seçmiyeceğiz, Kürklüoğlu'nun Nuri Efendi'yi seçeceğiz diye ağız birliği etmedik mi?

— Etmesine ettik ya, olsun... Belki unutmuşsundur diye pekiştirelim dedik...

— Bunun sabahı yok muydu bre Topal Seyit...

— Sabahacak durulur mu, ya Ömer Ağa'nın adamları gelir de seni caydırırsa...

— Yahu, Ömer Ağa'nın adamı mı kaldı, köy hep bizden yana dönmedi mi! Ömer Ağa dediğin bir başına garip... Hele girin içeri de yorgunluk çıkarın...

Dediysem de,

— Başka evlere uğrayacağız... Deyip gittiler.

Bu Ömer Ağa denilen herif, biz bildik bileli köyün muhtarı ki, elinden çektiğimizi bir biz biliriz, bir Allah... Öyle bir püsküllü belâ ki beri-benzer değil... Yediden yetmişe köycek karar verdik:

— Ölsek Ömer Ağayı seçmiyeceğiz!... Köyde bütün konuştuğumuz bu, evde bunu, kahvede bunu konuşuyoruz, sabah bunu, gece bunu konuşuyoruz: Ömer Ağa namussuzu seçilmiyecek...

Biz muhtar diye Kürklü oğlunun Nuri Efendi'yi gözümüze kestirmişiz. Nuri Efendi, insan içine girecek, sözü dinlenir adam gibi bir adam... Eğitmenlik etmiş ve de kasabamızın nüfus memurluğunda çalışmış ehil memur takımdnan... Babası ölende, ota ocağa, tarlaya davara sahip olmak için bıldır köye geldi. Baktık, ölçü üzerine ısmarlarsan böylesi muhtar bulunamaz.

Nuri Efendi de cami avlusunda, alanda, kahvede, nerde üç beş adam görürse,

— Muhterem vatandaşlarım, aziz hemşerilerim! Köyümüze demokrasiyi getireceğim!.. diye ağzından ballar akarak nutuk çekiyor ki, vilâyet yerinin particisi yanında hiç kalır, sanki radyodan dinlediğimiz bir nutuk...

Ömer Ağa'yı sorarsan, herifin kılı kıpırdamıyor, öylece susmuş kalmış. Yüzüne pek varamıyorsak ardından söylediklerimiz kulağına erişiyor da sesini bile çıkardığı yok.

Her gün mü her gün oturup karar veriyoruz. Ömer Ağa'yı seçmiyeceğiz! [illegible] gibi, bir de geceleri ev ev dolanıp kararı bildiriyoruz. O gece ben erken yatmamışsam senin evine geliyorum, sen yatmamışsan benim evime geliyorsun... Beri yandan Kürklüoğlu'nun Nuri Efendi de öyle sıkı nutuklar çekiyor ki, ben bayağı herifin çektiği nutuklara acıyorum. Yazık oluyor herifin nutkuna... Efendi, bu nutuk, bu köy yerinin nutku değil... Gidip Ankara'ya bu nutkun bir tekini atsa, vallaha dakkasında hükûmeti devirir. Anamızın babamızın başına çoluk çocuk üstüne, avradımızın nikâhına yemin kasem edip, and içmişiz ki, bu Ömer Ağa'yı ölsek muhtar seçmiyeceğiz.

Seçimin yapılmasına iki gün kala, gece vakti bizim kapı gene vuruldu. Gene Topal Seyit geldi sandım da pencereden ünnedim:

— Anladık oğlum, Ömer Ağa domuzunu seçmiyeceğiz!...

— Hıdır emmi, aç hele aç!.. diye bir ses.

Yahu, bu başkası... Kapıya çıktım ki, Ömer Ağa'nın yiğeni değil mi!...

— Ömer Emicemin mahsus selâmı var... deyince,

— Dıttt!.. diye bunu tersledim, çocuk,

— Ömer Emicem dedi ki, dedi, Hıdır Emmine var, onun Gocur Mustuva ile bir dâvası vardı. Yarın benimle kasabaya gelsin, davasını görecek bir ehil davavekili buldum. Söyle para mara da istemez, dedi.

Ben, «dava, Gocur Mustuva, davavekili» lâfını duyunca derin düşüncelere daldım. Bu Gocur Mustuva, benim can düşmanım. Herifte din iman yok kardaş: Eşeğini bizim tarlanın sınırından sokar, güzelim nârin ekini yedirtir. Bir değil, iki değil... Oğlunu gece vakti anbarımıza sokturur, tahılımızı çaldırtır. Yakaladıksa da herip güçlü, ne edersin... Köylük yerde kim kime... Aman, şu Ömer Ağa sâyesinde Gucur Mustuva namussuzunu bir savuştursak...

İyi ya, ben yarın sabah bu Ömer Ağa namussuzunun evine giderim de beni orda görürlerse köylü hep yüzüme tükürür.

Ben böylece düşünürken çocuk, içimden geçeni bilmiş gibi,

— Ömer Emicem dedi ki, dedi, yarın sabah kuşluk vakti, beni mezarlığın oradaki kuyu kavağının dibinde beklesin dedi.

— Ömer Ağa'ya selâm söyle! dedim, çocuğu savdım.

Avrada anlattım,

— Daha durulur mu, erkenden git aman, şu Gocur Mustuva'dan hıncımızı alalım... dedi.

Sabahacak gözümü uyku tutmadı. Gün ışımasıyla yola uğradım. Baktım, Kör Mürsel yatalak anasını sırtına vurmuş gelir. Selâmlaştık.

— Nereye böyle Mürsel?

Yüzü yerde utanaraktan,

— Kasabaya... dedi.

— Ne var ki kasabada?

— Anamı bir doktora bakıtacağım da... Ya sen?

— Ben de kasabaya...

— Ne var ki?

Ulan alçak, savcı gibi ne âhiret sorgusuna çekersin!..

— Gocur Mustuva'dan davacıyım da, dedim, davavekili tutacağım.

Az gittik, öteden Bekir Ağa eşeğe kurulmuş, karısı eşeği yeder, oğlu eşeğin kuyruğunda gelirler.

— Hayrola Bekir Ağa, bu vakit nereye?

— Kasabaya...

— Ne var ki...

— Bizim avradı doktora baktırmıştık da reçete vermişti. İki yıldır ilâcını yaptıramadık, pahalı namussuz, şimdi ilâcı almağa gidiyoruz...

— Ya bacımı neye götürürsün?

— O da Hanife Kadınla kavga etmişti ya bıldır, ondan da vacı olacak...

— Ya çocuk?

— Solucan düşürüyor, doktora bakıtacağız.

— Ya siz nereye?

Biz de anlattık. Mezarlığın ordaki kuyu kavağına gidesiye on beş yirmi kişi olduk. Hepsi birbirinden dâvacı. Bizim köyde kavgasız, dâvâsız, küs dargın olmayan kimse yok ki...

Bir de kavağın dibine vardık ki, yahu bizim köy hep boşalmış da buraya dolmuş. Topal Seyit de orada değil mi?

— Ne haber Seyit? dedim.

— Davavekili tutacağım, Şevket'ten davâcıyım... dedi.

Yahu bütün hastalıklar, doktorluklar, ilâçlıklar, hep bugüne mi toplanmış!..

Benim dâvâcı olacağım Gocur Mustuva da kuyu bileziğinin dibine çömelmiş cıgara sarmıyor mu? Topal Seyit'e,

— Bu gavatın ne işi varmış? dedim.

— Senden davâcıymış da, dedi avukat tutmağa kasabaya gidermiş...

Hiç birimiz konuşmuyoruz, başımızı yere eğmiş duruyoruz. Derken baktık, karşıdan Ömer Ağa gelmekte... Vay anasını, yahu şimdik ben, bunca köylümüzün içinde bu namussuzun ardına düşüp nasıl gideyim!.

Ömer Ağa yanımıza geldi,

— Selâmünaleyküm ağalar! dedi,

Mızıl mızıl mızlandık:

— Aleykümselâm!...

— Hep tamam mısınız? Tekmil burda mı millet?

— Tamamız! dedik.

Kuyu bileziğinin üstüne çıkıp şöyle bir baktı bize,

— Daha gelmeyen var, hele bekleyin az! dedi.

Beş dakika bekledik beklemedik, karşıdan Kürklüoğlu'nun Nuri Efendi göründü... Başı önünde geldi, selâm verdi.

Ömer Ağa, sanki görmemiş geldiğini gibi,

— Geldin mi? dedi.

— Geldim.

Hepimize döndü:

— Düşün ardıma!...

Takıldık Ömer Ağa denen koca dürzünün ardına, otuz kırk kişi varız, kadınlı erkekli, çocuklu, eşekli... Kimi karının kucağında bebesi, kimi herifin sırtında hasta ebe[illegible]i, ninesi...

Yanımda giden Nuri Efendi'ye,

— Bre Efendi, bu gidiş nereye? dedim.

— Benim devlet kapısında bir hacetim var da ondan giderim... dedi.

O bizim geveze insanlarımızın hiç birinde ses yok... Kasabaya girerken, deve hervanı çeken eşek gibi önde giden Ömer Ağa kasıldı da kasıldı. Enseyi dikti, burnunu göğe doğrulttu, iki eli kıçının üstünde şakır şakır tesbih çekerek önümüz sıra gidiyor. Camiye gelince,

— Siz avluda bekleyin, Bekir Ağa sen gel! dedi. Bana da «gel!» dedi. Öbürbeli cami avlusunda bekleyedursun, biz üçümüz gittik. Ömer Ağa, avukat Basri Bey'in yazıhane dükkânından içeri girdi, biz de girdik. Bekir Ağa ile ben ellerimizi göbeğimizde kavuşturmuş dineliyduz. Ömer Ağa,

— Selâmünaleyküm! deyip baş koltuğa kurulmasıyla,

— Basri Bey allâsen, nedir bu bizim çektiğimiz muhaliflerden yahu? dedi.

Basri Bey,

— Yakındır, evvel Allah canlarına ot tıkayıp seslerini soluklarını keseceğiz! dedikten sonra sordu:

— Sizin köyde nasıl partimizin durumu?

— Ne demek!.. Ben varken muhalife kim oy verebilirmiş bizim köyden?

— Sağol!..

— Ben varkene, sen hi düşünme gayri, orasını bana bırak!

Basri Bey,

— Sen hangi köydendin? diye sordu.

— Yaney'den... Bizim köy silme bizim partiden...

Ondan sonra parti işinden konuştular da konuştular, konuştular da konuştular, saatler geçiyor. Yahu biz buraya gevezeliğe mi geldik. Bekir Ağa kulağıma.

— Bizim davâ işini unuttu gitti, daldı particiliğe! dedi.

Yazıhanenin duvarındaki kâğıtta «İstişare ve avukata danışma ücreti 20 lira» diye yazılı.

Konuştular, konuştular, Ömer Ağa,

— Eh bize müsaade! diye ayağa kalktı.

Avukat,

— Aman iyi çalışın! dedi.

— Gözün arkada kalmasın ben varıkenne...

Gözü Bekir Ağa'ya takılmış gibi birden,

— Haağ sahi... dedi, az daha unutacakdım; bu fakir bizim partimizin çalışkan bir adamıdır. Muhaliflerden bir namussuz buna olmadık kötülüğü komadı yaptı. Şimdi dâvacı olup hakkını arıyacak ya garibin parası yok...

Avukat, Ömer Ağa'nın sırtını sıvazladı:

— Sen keyfine bak! Bizim partililimizin dâvasını almak vazifemiz...

— Sağol, vekâletname verecek parası bile yok...

Basri Bey güldü:

— Müsaade et de o kadarlık bir hizmetimiz olsun... Ben veririm.

Ömer Ağa, Bekir'e döndü:

— Allah razı olsun, bak Avukat Bey işini görecek sevabına! Sen burada kal! dedi.

Onu bırakıp çıktık. Bu nasıl iştir anlamadım. Bekir Ağa garibinin particilik marticilikle hiç bir alışverişi yok...

Dışarı çıkınca, Ömer Ağa:

— Koş, Topal Seyit'i çığır gelsin! dedi.

Topal Seyit'i aldım geldim. Bu sefer gayet muhalifciliğiyle tanınmış bir avukatın yazıhane dükkânına bizi soktu, selâm verip baş yere oturdu. Biz ellerimizi göbeğimizin üstünde kavuşturmuş dineliyoruz.

Ömer Ağa,

— Nedir bu bizim çektiğimiz bu hükûmetin elinden Avukat Bey, dedi, millete kan kusturdular. Böyle bir parti ne gelmiş ne de gelebilir... Rezillik...

Avukatın da içi yangınmış, ikisi birlik olup hükûmet partisine verdiler verişdirdiler. Avukat,

— Sizin köyde partimiz nasıl? dedi.

— Çok kuvvetli.. Bizim köy dediğimden çıkmaz ve de köy silme muhaliftir. Ben varkene seçimi kazandık bil, elverdi yeter çektiğimiz.

Avukat,

— Seçimleri kazandık mı, dilleri artlarına girer... dedi.

Particilik üstüne konuştular da konuştular, saatler geçti.

— Size doyum olmaz, bize müsaade... deyip ayağa kalkınca birden hatırlamış gibi,

— Sahi, dedi, az kala unutacaktım. — Topal Seyit'i gösterdi— Bu fakir paritmizin sadık adamıdır. Hükûmet partisinden bir namussuz bu fakire kan kusturuyor. Dâva edecek, velâkin geçiminden aciz fukara...

Avukat,

— Bakarız işine, kendi işimiz sayılır... dedi.

— Vekâletname parası bile yok...

— Canım, bırak sen...

Ömer Ağa, Topal Seyit'e

— İşin oldu işte, dedi, dua et beye de partimiz için çalış!. Sen burda kal da işin görülsün...

Biz dışarı çıkınca,

(Devamı 7 nci sayfada)

AZİZ NESİN'den Bir Hikâye

Düşün Yayınevinin yeni çıkardığı roman:

ESİR ŞEHRİN MAHPUSU

Yazan: **Kemal Tahir**

İstiklâl Harbimizi, Milli Kurtuluş Savaşını anlatan bu roman, Kemal Tahir'in en güzel eseridir.

GÜZEL TÜRKÇE, AKICI ÜSLÛP, MERAK VE HEYECAN

BAŞLADIĞINIZ ZAMAN, BİTİRMEDEN BIRAKAMIYACAĞINIZ BİR ROMAN

Esir şehrin mahpusu

Yazan: **Kemál Tahir**

Fiyatı: 10 lira

TÜRK EDEBİYATINA BÜYÜK BİR DEĞER KAZANDIRAN BU ROMANLA KİTAPLIĞINIZ ZENGİNLEŞECEKTİR.

Sait Maden'in resimlediği nefis bir kapak içinde 360 sayfalık büyük roman

Esir şehrin mahpusu

Yazan: **KEMAL TAHİR**

Fiyatı: 10 lira

DÜŞÜN YAYINEVİ

Cağaloğlu, Nuruolmaniye, Gazi Sinanpaşa sok. No. 12 İstanbul

Ne Sağcıyız Ne Solcu !

Kim derse demokrasi sırtımızda taşırdık,
Yükleri taşımaktan sabrımızı taşırdık.
Biraz aklımız vardı, olanı da şaşırdık:
El oğlu bayram eder bize kalmış orucu,
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz futbolcu!

Resmî dairelerde süründük bir imzaya,
Elinoğlu durur mu, vardı gitti fezaya;
Yol almak şöyle dursun giremedik hizaya...
Yolcu yolunda gerek, artık Abbas da yolcu:
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz futbolcu!

İşimiz rast giderse bakarsınız kazara,
Bu pazara olmazsa mutlak öbür pazara,
Evvel Allah gireriz biz de Ortak Pazar'a,
Satacağız nargile, elimizde marpucu:
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz fuutbolcu!

Âhenk olur denildi olursa çok çeşitlik,
Sosyal adalet diye yem borusu işittik,
Oduncu kantarında yoktur böyle eşitlik:
Kimi inmez otodan, kiminin yok pabucu...
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz futbolcu!

Yiğit malı meydanda, işte servet beyanı:
Sayın bayın serveti yanındaki bayanı...
Fakir halka gelince denk atsın ayağını,
Çünkü vergi ödemek onun boynunun borcu...
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz, futbolcu!..

Cevapsız bırakmadı bu halkın sorusunu,
Maliye Bakanımız söyledi doğrusunu:
Zengin yüksek perdeden öttürür borusunu,
Yoksullar kıvrandıkça girer kazığın ucu...
Ne sağcıyız ne solcu, futbolcuyuz futbolcu!

Hüseyin Korkmazgilden Bir hikâye

Namus dediğin yiğitin faturasıdır Şaban

BAK, Şaban, kardeşim, bu işleri biz de yaptık. Yaptık amma, ne faydasını gördük? Hiç! Söztemsili, senin yaşındayken değil oruç tutmak, geceleri sabahlara kadar kafa çekerdik. Ehl-i telden birini bulduk mu, kapatırdık bir arkadaşın evine, aşağıdan kızım aşağıdan! Şarabı rakıya meze ederdik. Saz dümbelek dersen, gırla! Bizim oturak âlemlerimiz dillere destandı. Esrarı kendimiz yapar, kendimiz çekerdik. Velâkin bütün bunlar geçti. Namus dediğin, yiğidin faturasıdır. Aklını başına topla Şaban! Ben senin ağbinim. İyi yollarda gez, iyi arkadaşlar bul kendine. Orucunu tut, namazını kıl, namusu mücessem bir vatandaş ol! Sen bize bakma. Her koyun kendi bacağından...

BAK, Şaban, kardeşim, bu böğüdü sana baban bile vermez. Seni canımdan ileri tutmasam, tek kelime konuşmam. Gidişin gidiş değil Şaban. Biz de vaktiyle caddeye çıkar, karıların oralarına buralarına çimdik atardık, otobüslere biner, kalabalıkta ş'apardık. En hoşumuza giden dalga, kocasının yanında karıya pençe vurmaktı. Karı gık diyemez. Kocası başka telden çalar, karı başka telden. Sen bu arada dalganı yürütürsün. Biz bütün bunları gördük Şaban. Geceleri dikizlemediğimiz ev yoktu. Hangi karının neresinde neyi olduğunu bilirdik. Çalışmak bizim neyimizdeydi be oğlum? Gelsin Fatma hanımdan, gelsin Neclâ kızdan.. Sıkıysa göndermesinler. Velâkin bütün bunların dibi boş. Erkek dediğin namus taşımalı. Namus dediğin, yiğidin faturasıdır Şaban. Gerçi biz bunları yaptık amma, senin yapmanı doğru bulmuyorum. Bana ağbi diyeceksen, sözlerimi dinle. Yolda giderken, karşıdan gelen karının yüzüne bile bakma. Erkeklik budur be oğlum. Namus dediğin... Söztemsili senin de anan var, bacın var. Senin de...

BAK, Şaban, kardeşim, onu bunu dolandırmak da iyi değildir. Gerçi biz bunları yaptık, köylülerden çok paralar sızdırdık amma, namus dediğin... Meselâ, köylünün birinin falanca daireye işi mi düştü, hemen araya girer, bir dümenle herifin sarıkızlarını yürütürdük. Herif varsın çırpınsın. Oldu, olacak, oluyor der, sallarsın. Bütün bunlar, kolay yaşamanın yollarıdır. Velâkin ne gereği var? Namus dediğini ele geçmez bir nimettir. Namus dediğin... Eğer beni dinlersen, namuslu ol Şaban, namusu elden bırakma. Namus gibisi yoktur. Bak, meselâ, kendini büyüklerden birinin akrabası gösterip, her bir meniyeti yemek mümkündür. Bizim memlekette her iş büyük adamla döner. Kendine bir büyük adam buldun mu, gayrı gemini yürütürsün. Bizim Ahmet bey, bizim Ali bey diye başladın mı, akarsular durur. Dünyada ördek mi yok? Yol yolabildiğin kadar. Velâkin erkek dediğin namuslu olmalı. Namus gibisi yoktur Şaban. Aç kal, açıkta kal, velâkin namusu elden bırakma.

BAK sonra, Şaban, bizde demokrsi yeni yeni başladı. Demokrasinin inceliklerini öğrenmek gerek. İyi demokrasiciler parmakla gösteriliyor. İnsan biraz dikkat ederse, iyi bir demokrasici olur ve de partiyi vurur. Demokrasi demek, kısa yoldan köşebaşını tutmak demektir. Velâkin ne gereği var? Namus dediğin, erkeğin faturasıdır Şaban. Alttan oyna, üstten oyna, gene de namusu elden bırakma. Söztemsili, benim iki karım, dört mantinatom var. Her gece biriyle kalırım. Bunlardan üçü evli, biri dul, biri nişanlı. Ben istesem, dilediğimi yaptırırım. Eşin dostun işlerini de yoluna korum. Velâkin namus dediğin... Bu itibarla, senin böylesi yollarda gezmeni doğru bulmuyorum. Bu yollar iyi yollar değildir Şaban. İnsan dünyada namus için yaşar. Söztemsili senin de anan var, bacın var, değil mi ama?

BAK, Şaban, kardeşim, maksadım senin iyi olmandır. Biz de yalan söyledik, biz de hırsızlık yaptık, biz de harama uçkur çözdük, biz de şunun bunun kuyusunu kazdık, biz de dolaplar çevirdik. Velâkin bütün bunlar boş. İnsana namus gerek. Namus dediğin... Eğer bana ağbi diyeceksen, sözümü dinle: Namus yiğidin faturasıdır Şaban...

ZÜBÜK'ten MEKTUPlar

Gözüm nuru Bacanağım, Üzeyir Efendi Kardaşıma,

Nerde kaldıydık? Kötü düşmanın, adımıza düzenlediği Zübük kitabını, ucuz pahalı, ele geçirmek için, kendimizi kitap yokuşuna vuracağımız yerde kaldıydık. Önce bir «Selâ tentüncinâ» duası okudum, para kesemi koyun cebime atıp ağzını kancalıyla perkittim. Çünkü, tellâlını bekçisini, yiğitbaşısını çavuşunu bilmediğin bir çarşıya gayet tedarikli gireceksin. Çarşılıya inan olmaz. Ben paramın gittiğinde değilim. Adımız avanağa çıkar. Böylece ben beni toplayıp kitap yokuşuna girdim ki bacanak, vay ki ne yokuş... Çıkıyor baş yukarı, iki keçeli kitap dükkânı... Birinci dükkâna yanaştım. Camekânı silme kitap... Kitap dedimse, [illegible]rüp bildiğim, adını duyduğum kitaplar değil!.. Akşam Güneşi, Japon Güreşi, Eski Saat, İnce Zanat, Din Yolu, Zümrüt Anadolu, Çalı Kuşu, Aşk Yokuşu, El Falı, Kiraz Dalı, Çam Sakızı, Sokak Kızı, Yüz Karası, Ekmek Parası... Kiminin üstünde kız tasviri, kiminin üstünde oğlan tasviri... Bir kitabın üstünde adam sureti varsa, o kitabın roman kitabı olduğunu ve de gâvur dilinden çevrildiğini bileceksin. Müslüman kitabının üstünde tasvir yoktur, olsa olsa, cami süsleri vardır. Bir zaman baktım, gözüme Zübük kitabı ilişmedi. Demek bu herif dükkânına kara düşmanın kitabını sokmamış... Eh, bir adam kitapçı olmakla, dinden imandan çıkmaz. Girip soracağım sıra, aklıma birşey geldi, geri bastım. «Gidi farmason!.. Bak şu domuzun aradığı kitaba...» dediririz de, fukarayı bilmezden, günaha sokarız... Geçtim. İkinci dükkâna baktım, camekânda Zübük kitabı yok... Üçüncüde yok... Baktım herkes bir dükkâna giriyor. Ben de girdim. Selâm verdim. Kim kime... Millet avucuna birer kâğıt almış, pasa kitap istiyor, üç dört tezgâhtar, pasa paket yapıyor. Biri bana: «Nedir?» dedi. «Zübük kitabı» dedim. «Yok» dedi. Tam çıkacağım, bir başkası «Nedir?» dedi, çünkü bunların birbirinden haberi yok... «Zübük» kitabı» dedim. «Var» dedi. «Ver» dedim. «Bekle» dedi. Bekleyip dururken üçüncü herif: «Nedir» dedi. «Zübük» dedim. «Nerdeeee» dedi. «Ya bu var dedi» deim. «Sen ona bakma, bana bak» edi. Tam çıkıyorum, dördüncü tezgâhtar: «Nedir?» dedi. «Zübük kitabı» dedim. «Kaç tane?» dedi. «Var mı ki sen bana tanesini sormaktasın?» dedim. «Sen hele tanesini söyle» dedi. Biraz düşündüm. Bunlar tilikyse ben de kuyruğuyum! «Şimdilik, bir tane mostura istiyorum. Gözüm tutarsa kamyon yüküyle alırım» dedim. Eğer her kitapçının dükânı böyle işlerse bu herifler parayı koyacak yer bulmaktan âcizlik getirirler bacanak!... Bu zamana kadar bizim oralarda kitap işini it hesabına almayışımıza ne demeli?.. Beni düşünceler sardı, bacanak. bunca kitabı kim yazar, kim basar, kim satar, kime satar? Her okuyan bunlardan birer akıl aldı mı, o millete güç mü yeter? «Şu kötü üniversite okulunun, bıyığı bitmemiş bir avuç mollası, peygamber postuna oturmuş, evliya mertebesine ayak basmış bir mübarek başvekili, iki bağırtıyla nasıl yere çalabildi. hey Allah? derdim. Evet, kitap gücüyle olmuşsa, aklım erdi, olmuştur. Yeri cennet ola Sultan Hamit efendimiz, neden «Kitapsa işte Kur'an... Başka kitap istemem» demiş?.. Neden, Osmanlı ülkesinde kitap okumaya kalkanları tepelemiş de İstanbul denizine doldura komuş?.. Büyüklerime vaktiyken söylediydim, «Ben gidişatları beğenmekteyim. Her köye bir okul, her bebeye bir kitap olmaz!» dediydidm. Dediydim de, derdimi anlatamadıydım. Kitabın önü alınacaktı vaktiyken bacanak, «Yazanlar, asılmayı göze alıp yazıyor» diyelim, basılmıyacaktı, «Basan kudurmuş basıyor» diyelim, dağıttırılmayacaktı, «Dağıttılar el altından vatan hainleri» diyelim, okutturulmıyacaktı. Yoksa, bunca kitabın içinde ne yazdığı ne belli?.. Ankarada oturan hükümatlarımız hayır mı, şer mi ne bilecek?.. Bilmeyince herkes her aklına geleni yazar da, her eline geçen okursa, millet kısmına güç mü yeter yahu? Millet kısmına güç yetmeyince, o millet milletlikten çıkıp illet olmaz mı? Aslına bakarsan, bize ne ettiyse, bu yeni yazı etti, bacanak... Yeni yazı icat olmıyaydı, amelenin ırgatın, berberin, kasabın, kalaycının, nalbantın eline okuma geçe mi bilirdi? Donunu bağlıyamıyan bebelerin koltuğunda kitap, elinde gazete... Medrese zamanları nasılmış, kur ban olduğum, medrese zamanları?.. İmza almak şurda kalsın, adını okuyanı şeyhislâm dikerlermiş... Bugnükü gibi dersleri fırt fırt geçmek yok! Kur'anda bir elifin yedi yüz bin anlamı olduğundan ne haber! Ben böyle vatanın geleceğini düşünerek ve de ilerimizi gayet karanlık görerek daldırmıştım da bir boy aşağı inip bir boy yukarı çıkmışım. Aklım başıma gelince baktım, inerken gözüme ilişen göbekli kitapçı gene dükkânının kapısında... Elleri cebinde, gözü yerde... O da bencileyin dalmış gitmiş... Herif kötü düşünüyor, arada bir esniyor. Belli ki canı sıkkın... Çünkü bunun dükkânına nedense müşteri girmiyor! Yüreğim acıdı fukaraya... «Şuna sorsam mı sevabıma...» derken «Neye baktın ağa?» dedi. «Zübük kitabına» dedim. Dükkâna girmesiyle çıkması bir oldu. Baktım, tamam... Bizim Zübük Kitabı... «Kaça bunun ceremesi böylece?» dedim. Evirip çevirdi, «Yedi buçuk lira» dedi. «Hele hele... Biz yabancı değiliz» dedim. «Nah üstünde yazılı» dedi. «Onlara öyle yazmak düşer. Sen hele hele!...» dedim. «Yediyüz kırkdokuz versen burda kalır» dedi. «Ya pazarlıksız mal almak olur mu?» dedim. «Kitap kısmının pazarlığı yoktur. Çünkü değerine paha yetmez» dedi. Çok yalvardım. İmansız herif iki çeyrek ikram etmedi. Verdim aldım.

Dâvavekili Hacı Hafız Zeynelabidin Hoca Beye koştum. Çıkıyormuş... «Haaa geldin mi? Neydi senin dâvan? Günü bugün müydü?» diye sordu. «Zübük kitabına saldındı ya beni demincek Hoca Bey» dedim. «Hay anan öle sefil Zübük!... Seni biz Zübük Kitabına saldıktı öyle ya» diye bir vakit güldü. «Hani kitap?» dedi. «Nah» dedim. «İyi» dedi aldı çantasına soktu. Bir zaman tavana bakıp düşündü. Huyunu bilirim birini çarpacağı sıra, domuz Hoca Bey, su içen tavuk gibi gökyüzüne bakar! Pirelendim. Elimi kesemin üstüne koyup dikildim. Bana baktı, çarpamıyacağını anladı besbelli, lâfı uzatmadı: Boşuna yoruldun Zübük Ağa, sicillâtta kaydın yoksa biz bu dâvayı hakedemeyiz» dedi kesti. «Hak edemiyecektin de bizi neden Kitap yokuşuna saldın, bunca paradan çıkardın imansız Hoca Bey!» diye bağırdım. «Aklıma sonra geldi. Kanuna baktım, Yolu yok!» dedi. «Ulan hoca, hacı, hafız Zeynelabidin..» diye başlarken, «Bağırma!.. Ağa gönlün isterse, kitapları baştan açarız, ama helâlinden 50 kayme akıl danışma parası verirsin» demez mi? Kitabına defterine, koynundaki kalemine, kapıdaki alyanak kâtibine sövüp yürüdüm. Hıkır hıkır güldü kodoş «Gene gel Zübük Kardaş» diye seslendi arkamdan... Biz bu Zübük patırdısını elli sekiz panganota atlattık, bacanak, ama, bilirsek beşyüz seksen panganotluk akıl kazandık. Çünkü biz bu akılları kulanacağız, değeri pahasına ilerde... Çünkü kurban olduğum Allah, Zübük kullarının defterine zarar yazmamıştır ebediii...

Turhan Selçuk

1922 de Milâs'da doğdu. Babası jandarma subayı olduğu için, birçok Anadolu il ve ilçelerinde dolaştı durdu. Öğrenimini değişik okullarda yapmak zorunda kaldı, sonunda Adana Erkek Lisesini bitirdi. İlk karikatürü Adanada yayınlanan «Türk Sözü» gazetesinde çıktı. Yüksek öğrenimi için İstanbula geldi. Akbaba'ya sürekli karikatürler çizmeye başladı. Daha sonra Aydede dergisiyle Yeni İstanbul gazetesinde çalıştı. Şimdi de Milliyet'in karikatürcüsüdür.

1956 da Bordighera'da dünya karikatür yarışmasında ikincilik kazandı, yine o yılın uluslararası akrikatür sergisinin en güzel karikatürüne verilen «Aero Club» kupasını kazandı. Birçok yabancı albümlerde karikatürleri çıktı ve çıkmaktadır. İtalyan, İsviçre, Fransız, Alman, Amerikan, İsveç ve Japon gazete ve dergilerinde karikatürleri yayınlanmaktadır.

İlk karikatür albümü 1951 de, ikincisi 1960 da yayınlanmıştır. Şimdi de «Turhan 1962» albümü çıkmıştır. Bu sayfada, Turhan'ın son albümünden seçtiğimiz birkaç karikatürünü veriyoruz.

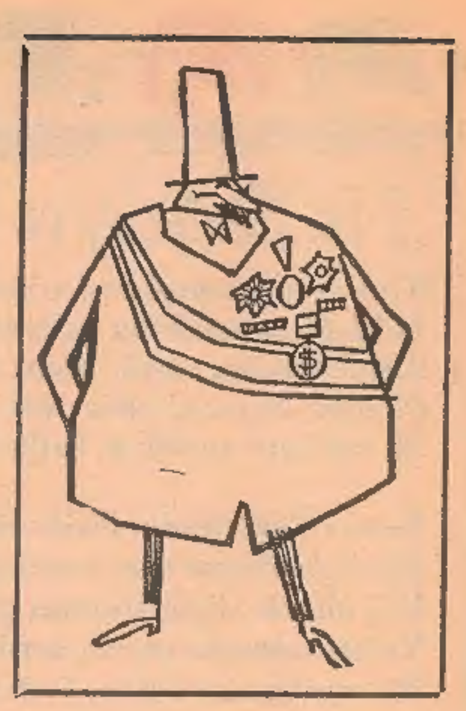

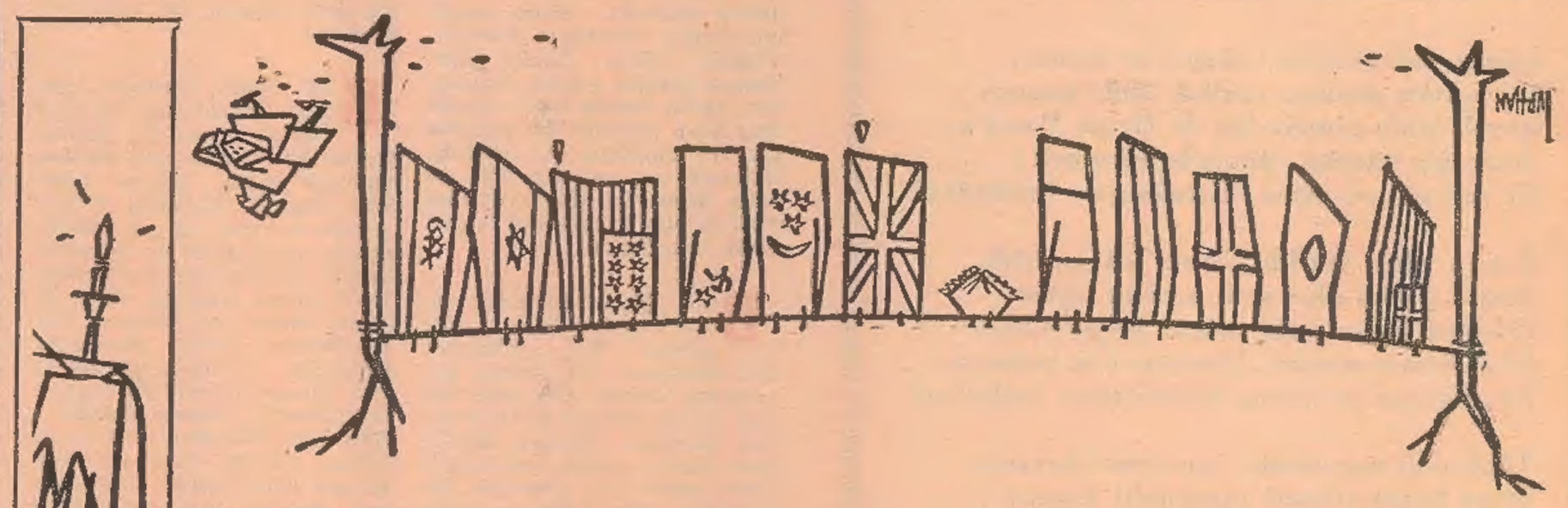

PARLE VU FRANSE

Turhan Selçuk'la Çetin Özkırım Paris'e gitmişlerdi. Paris sokaklarında ağızları açık, şaşkın şaşkın dolaşırlarken yollarını kaybettiler. O yana döndüler, bu yana döndüler, bir türlü otele gidecek yolu bulamadılar. Birisine yol sormaktan başka çareleri yoktu, ama bu birisinin de, onların konuşmasını anlıyabilmesi için Türk olması gerekiyordu. Kalabalık yollarda bir Türk suratı bulmaktan da umutları kesilince, yarım yamalak fransızcalariyle, biraz da kaşgöz işaretiyle bir Fransıza yol sormağa karar verdiler. Araya taraya, yol sorulabilecek bir adamı gözlerine kestirdiler. Turhan, adama sokuldu:

— Parle vu Franse müsü? dedi.

Adam çok soğuk:

— No, dedi, ben İngilizim!...

— İşte! Türkiye buradan idare edilir.

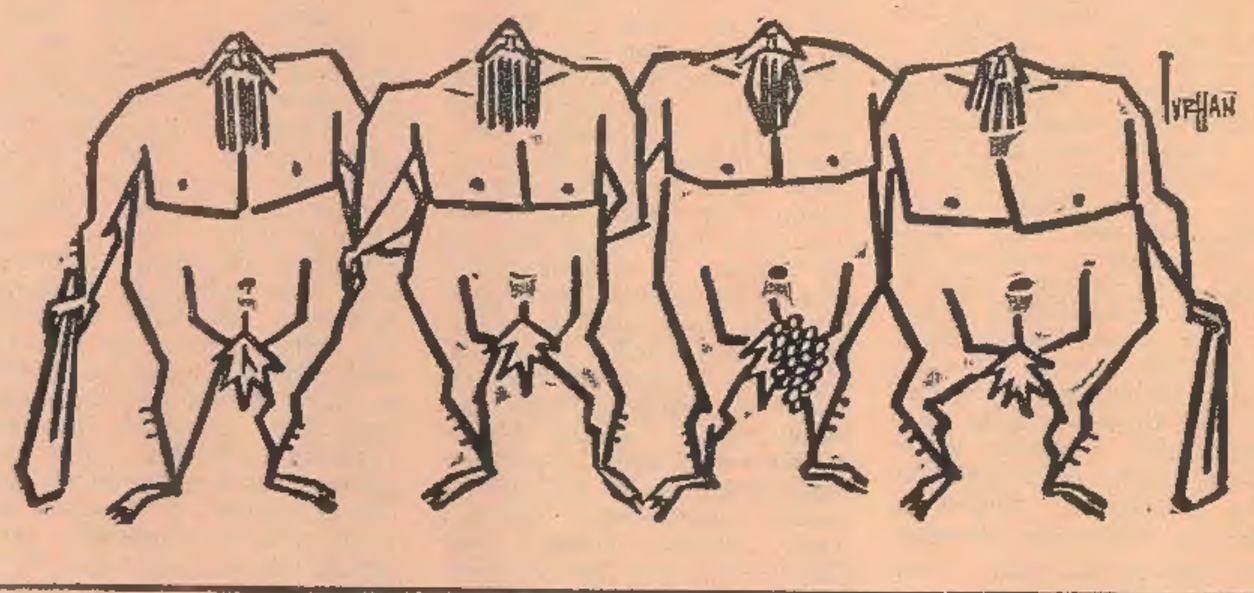

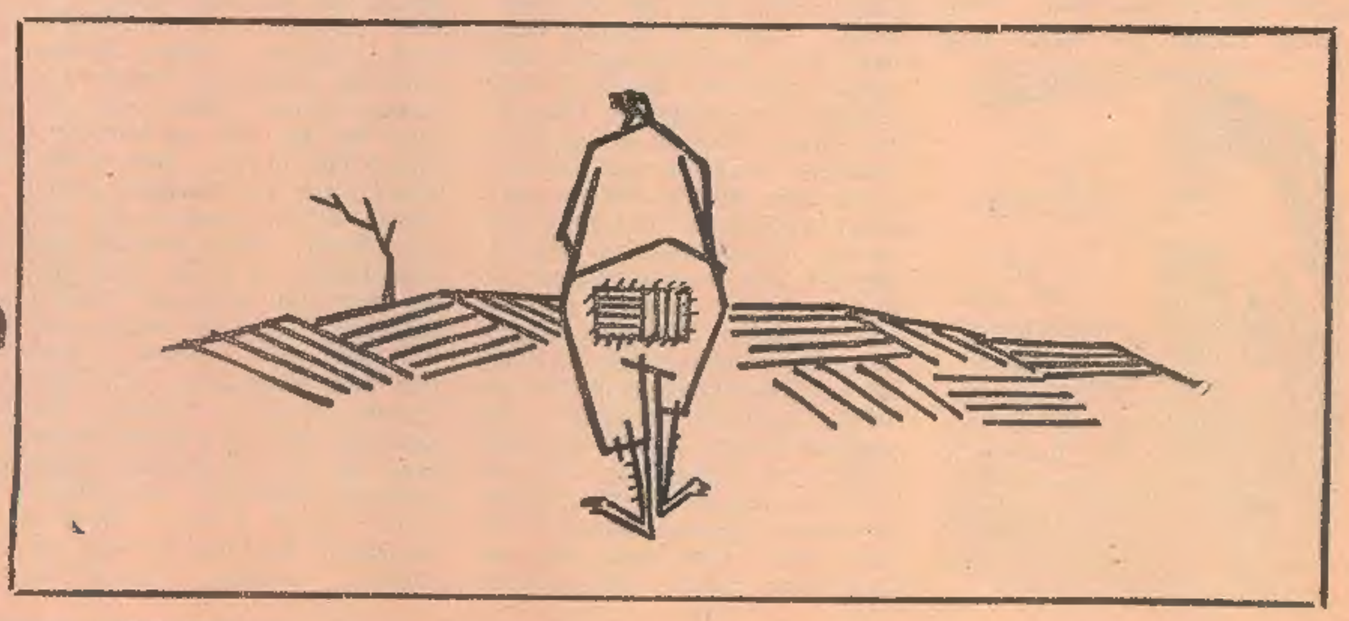

TEK DELİK

AZİZ NESİN'İN ROMANI

«2»

— Tamam, dedi, mutlaka oğlanı boğdu, oğlanın sesi bile çıkmadı.

Neden sonra Kandil Salih odadan çıktı, iki gözü iki çeşme... Zil Kemal onu ağlar görünce,

— Dayak yememiş, dedi, Balyoz Hakkı bir vursa buna, bir hafta baygın yatardı

— Ne ağlıyorsun ulan? diye soruyoruz. Ağlamaktan cevap veremiyor.

— Ne oldu ulan?

— Döğmedi beniiii!... diye zırlamaz mı!...

Balyoz Hakkı, kulağından tutup bunu odasına sokmuş,

— Ulan it, demiş, seni dövmeyeceğim! Hangi dersten zayıfsın?

— Cebirden, kimyadan, müsellesattan...

— Döğmiyeceğim ulan seni!

Balyoz Hakkı kaçın kurası, yutar mı hiç, cin gibi adam.

Kandil Salih şaşırmış. Balyoz'u büsbütün kızdırmak için,

— Neden efendim? diye sormuş.

— Döğmiyeceğim seni!

— Ama efendim, döğmezseniz cebirden sınıfta kalacağım.

— Kal!

— Bu sene ikinci senem, kalırsam alaya çıkarırlar.

— Çıkarsınlar.

Kandil Salih yüzsüzlüğü iyice ele alıp,

— N'olursunuz yüzbaşım, birazcık döğün! diye yalvarmışsa da, Balyoz Hakkı,

— Döğmem oğlum döğmem, hiç boşuna yalvarma! diye bunu koğmuş. Kandil Salih'in ağlaması bundanmış. Kandil Salih imtihana girdi, tabii geçemedi, ikmale kaldı. Tatil gelince, Hakkı yüzbaşı Salih'i sılaya anasının yanına göndertmedi. Salih tatil aylarını okulda geçirdi. Balyoz Hakkı, onuncu sınıftan üç çalışkan çocuğu bunun başına koyuyor, sabahtan akşama kadar kapıyor odaya cebir çalıştırıyor. Çalışmazsa basıyor dayağı, basıyor dayağı... Arada bir cebir muallimine de rica edip Salih'e ders verdirtiyormuş.

Biz tatilden döndük, Kandil Salih,

— Arkadaşlar, dedi, yediğim dayaklardan her yanım nasır bağladı.

— Ulan, nasıl ölmedin?

— Eliyle vursa ölürdüm çoktan, canımı çok yakmasın diye sopayla döğdü. Topu topu bir hafta dayak yedim, ondan sonra Allahın hikmeti, bir zihnim açılsın, cebiri söktüm arkadaş. Dördüncü dereceden iki meçhullü denklemleri yel gibi çözüyorum.

Kandil Salih ikmal imtihanına girdi, tam numarayla sınıf geçti. Muallim de şaşırmış kalmış,

— Oğlum, sende riyaziyeci kafası var!.. demiş,

Biz Kandil Salih'e sorardık:

— Nasıl korkmadın da Balyoz'un arkasından boru öttürdün? ya döğseydi?...

— Ne yapayım, alaya çıkacaktım; ya ölüm ya kalım dedim, her şeyi göze aldım.

Böyle anlattığıma bakıp da Balyoz Hakkı'yı boyuna bize dayak atar sanma! Senede bir kişiyi döver ama dört başı mamur. tadıyla tuzuyla döver. o dayağın lâfı on sene konuşulur.

Çok da yakışıklı, yiğit, şık giyinen bir yüzbaşıydı bekârdı da...

Balyoz Hakkı'dan ödüm koptuğu için onun nöbetçi subayı olduğu için mutbak nöbeti tutmak istemiyordum. Dersten kaçmak için başkasının nöbetini aldığımı öğrenirse yandım.. Hiç dayak yemiş değildim.

Mutbaktan en bol yemekleri, tatlıları ben kal dırdığım için arkadaşlar tatlı verilen günler benim nöbetçi olmamı isterlerdi.

Boru Burhan,

— Yarın nöbetçi zabiti Balyoz değil, Omuz Tahsin... dedi.

— Öyleyse tutarım, dedim.

Omuz Tahsin çantadan yetişme bir yüzbaşıydı, yani mektepten çıkmamıştı. Kıta çavuşuymuş. Harpte çok büyük yararlıklar göstermiş, başçavuş, sonra mülâzim, terfi ede ede de yüzbaşı olmuş. Arkadaşları çoktan General olmuş, o daha yüzbaşı... Yaşlı, çok bağırır çağırır, ama yumuşak bir adamdı. Şamlıymış yani Arap. Bunca yıldır dilini düzeltememiş, Türkçeyi Arap ağzıyla konuşurdu: «Trampeta» diyemez «tramfetaa» derdi. «Baş çavuş» diyemez «beş şevuuş!» derdi. Onun iki lâkabı vardı. Güğüm Tahsin, Omuz Tahsin.. Onun nöbetçi olduğu günler, sabah kahvaltısında reçel dağıtılırken, gözü önünde birkaç tabak reçel kayboluverir. Reçel tabaklarını bir bir sayar, diyelim kırk... Başını çevirmeğe kalmaz, tabaklar otuzbeşe iner. O zaman hep şöyle bağırırdı:

— Şimdi kırk gurgüm reşel vardı yehu!... Şimdi yehu... Kım aldı yehu?... Beş gurgüm reçel yok yehu... Hangi hargele aldı yehu?...

Yiyecek içecek konan her türlü kaba her nedense hep güğüm derdi. «Güğüm»ü de «gurgüm» diye söylerdi.

— Hangi hargele aldı yehu?... Beş gurgüm reşel yehu!...

Diyene kadar üç tabak daha sır olurdu.

— Yehu uş gurgüm deha yok... Hangi hargele aldı yehu?...

Kanat çırpar gibi sol omuzunu durmadan ileri geri oynattığı için bir adı da Omuz Tahsin'di.

Omuz Tahsin'in kendisine mahsus lûgatı vardı. Elektrik demez «çıra» derdi. «çıra»yı «şıra» diye söylerdi. Onun gençliğinde belki de ordugâhta çıra yakarlarmış. Sonra nedense «Boru çaldı mı?» diye değil de «Tramfetara şaldi mi i i?» diye sorardı. Belki onun gençlik zamanında boru değil de trampeta çalınıyordu.

Biz onun kendine mahsus kelimelerini artık öğrenmiştik. Bir yabancı olsa kat'iyen anlıyamazdı.

Onun nöbetçi olduğu akşam, yoklama şöyle yapılırdı. Yoklama borusu çalar, bahçeye diziliriz. Nöbetçi efendi yoklamayı hazırlar. Omuz Tahsin seslenir:

— Baş şavuuuş!...

Nöbetçi efendi koşar gelir, esas vaziyetinde karşısında durur:

— Buyur yüzbaşım!

— Tramfetaa şaldi mi i i?

— Çaldı yüzbaşım!

— Heb şıraalar yandi mi i i?

— Yandı yüzbaşım.

— Heydi yellâh...

İster elektrikler yansın, ister yanmasın, isterse gün ortası olsun, o, her yoklamada böyle sorardı:

— Heb şıraalar yandi mi i i?

Buna verilecek cevap yalnız bir türlüydü:

— Yandı yüzbaşım!

— Heydi yellaaah!...

Ertesi gün Omuz Tahsin'in nöbetçi subayı olduğunu öğrenince nöbet tutmağa razı oldum. Asıl nöbetçi de Kavanoz Basri dediğimiz uyuntu bir çocuktu, ukala dümbeleğinin biri...

Karavanalardakileri sildik süpürdük. Uykumuz da kaçmıştı. Koğuştaki bütün arkadaşlar uyuyorlardı. Zil Kemal:

— Hadi, Necdet'in suratını boyuyalım! dedi.

Necdet'in suratını mavi, kırmızı mürekkeple boyayıp maskaraya çevirdik.

Kandil Salih:

— Daha mürekkep bitmedi... dedi.

Necdet'in yanında yatan Kara Hasan'ın da suratını boyadık, sonra yataklarımıza girdik.

Sabahleyin bir gürültüyle uyandım. Bir de baktım, Necdet kendi suratını görmediği için Kara Hahan'ın suratını arkadaşlarına gösterip:

— Y u u u ! diye bağırarak basıyor kahkahayı...

Kara Hasan da, kendi suratından habersiz, Necdet'in suratına bakıp bakıp gülmekten yerlere yatıyor. Bütün koğuş, onların ikisine birden gülüyor. İşte bu gürültüde uyanmışım. Birden:

— Yüzbaşı geliyor! diye bir ses duyulunca gürültü kesiliverdi. Hepimiz muslukların başına koşuştuk. Yanyana iki muslukta yıkanan Necdet'le Kara Hasan hâlâ gülüp duruyorlardı. Ama ne zaman ki, suyu yüzlerine çarpıp da avuçları suratlarından akan mürekkeple boyandı, o zaman ikisinin de suratları birden ekşiyip ikisi birden bağırdı:

— Ulan, hangi şeyoğlu şey yaptı bunu?

— Yübşaı geliyor, yüzbaşı geliyor! diye onları susturduk.

Mutfak nöbeti öğleleri değiştirilirdi. Öğleyin Kavanoz Basri'ye gittim:

— Bugün nöbet seninmiş, bana devreder misin? dedim.

— Etmem! dedi.

— Et ulan!

— Etmem! Herkes kendi nöbetini tutsun...

Zil Kemal, Kavanoz Basri'ye:

— Eh, sen bilirsin! dedi.

Kandil Salih de:

— Sen bilirsin kardeşim... dedi.

Ben de:

(Devamı var)

Ömer ağayı seçmiyeceğiz

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

— Murtaza'yı çağır gel! dedi,

Çağırdım, getirdim. Bu sefer bir dişçi dükkânına girdik. Murtaza'nın dişi ağrıyor, yanağı davul gibi şişmiş... Dişçi muhalif partinin seçim adayıymış. Başladılar öteki partiye atmağa...

Giderken Muryaza'yı orada kodu. Dişçi parasız dişini çekecek ve de tedavi edecek...

Kör Mürsel'in anasını bir doktora götürdük. Doktor hükûmet partisinden. Ömer Ağa'yla birlik olup muhalif milletine demedik söz bırakmadılar. Saatler sonra giderkene Kör Mürsel'in anasının hastalığını açtı. Doktor,

— Can baş üstüne, paranın lâfı mı olur... dedi.

Her iş işte böyle... Eczacıdan parasız ilâç alındı. Bizim iş ne olacak diye meraktayım.

— Gocur Mustava'yı çağır! dedi,

Düşmanımla birlikte bizi bir başka avukatın yanına soktu. Gene oyununu oynadı. Giderken Gocur Mustuva'yı gösterip,

— Arkadaş bizdendir, dedi, fakirin, garibin biri... Muhalif namussuzlardan biri bunun başına tebelleş oldu...

Herif yüzüme karşı benim için namussuz diyor be!... Gocur Mustava'yı orda bırakıp başka bir avukata girdik. Orada da beni gösterip,

— Partimizin esaslı adamıdır. Velâkin hükûmet partisinden bir domuz buna türlü türlü oyun oynadı.

Uzatmayalım, beni de orada kodu. Avukat cebinden para verip vekâletnameyi yaptırdı Bana bir de yemek ısmarladı.

Dönüp köye geldik. Ertesi gün de muhtar seçimi oldu.

— Ömer Ağa'yı seçmiyeceğiz! diyen gidip sandığa oy attı. Ne dersiniz, Ömer Ağa muhtar seçildi. Nuri Efendi'ye sandıktan bir tek oy çıktı. Onu da Nuri Efendi kendisine verdi sandık. Kürklüoğlu'nun Nuri Efendi,

— Vallh billâh, ben Ömer Ağa'ya oy verdim... diye yemin ediyor.

Ömer Ağa,

— Aman, dedi, yahu, Nuri Efendi'ye oy veren benim... Bütün köy halkı ona oy verecek değil miydik!... Cemaatten ayrılmak olmaz deyip ben de oyumu ona vermiştim.

«Seçmiyeceğiz, seçmiyeceğiz!..» diye bağırarak Ömer Ağa'yı gene muhtar yaptık başımıza. İçimizde sözümüzü tutan bir o çıktı.

Senenin büyük ifşaatı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

— Plân mucibince burada olacaktım ya... dedi.

— Haa, sahi... Unutmuşum. Ne var ne yok Yaşar? dedim.

Bir gıcırtı daha olunca sustuk. Üçümüz birlikte ayaklarımızın ucuna basarak geri geri çekilirken, arkamızda bir şey varmış, arkamızı görmediğimizden üçmüz birden arka üstü yuvarlandık. Hemen bizi yuvarlayan şeyin arkasına siper aldak. Vaziyet son derecede ciddî idi. Arkasına siper aldığımız şey kıpırdayınca Salih ürktü.

— Ayyy!... diye bağırdı.

— Sus! Plânda bağırmak yok arkadaş! dedim. Kıpırdayan şey ayağa kalktı Bu da arkadaşlarımızdan biriymiş. Dört kişi olduk Koyu karanlıklara daldık.

Saat 04.01... Nihayet odanın kapısını bulduk. Şükrü kapıyı açtı.

«Şükrü yoktu, o da nerden çıktı?» derseniz, haklısınız. O da duymuş, buraya gelmiş. Yaşar bana,

— Telefon hatlarını kestin mi? dedi.

Ben,

— Lüzum yok! deyince kızdı.

— Nasıl olur, plâna göre telefon hatları kesilecekti... dedi.

Ben yine,

— Lüzum yok, nasıl olsa bizim telefonlarla konuşulamaz! dedim.

Şükrü.

— Ara sıra konuşuluyor! dedi.

— Evet ama aradığın yerden başka yerle konuşulur! dedim.

Şükrü mat olup sustu.

Saat 04.04... Plân mucibince elektrik düğmesini çevirdim. Salih:

— Aydınlık gibi var mı, ne güzel... dedi.

Durumun vaziyeti

Gazetelerin yazdığına göre, şehrimizde işlenen suçlar cins cins ayrılarak İstanbulun durumu meydana çıkarılacakmış.

İstanbulun durumu meydanda, apaçık görülüyor. Bize kalırsa asıl meydana çıkarılması gereken, suçların cinsi değil, hangi kıyıya bucağa sıkıştıysa, tedbirlerdir...

Aziz NESİN

Lamba yanınca, resme çok meraklı bir arkadaşımız, duvarda asılı tabloya baka kaldı.

— Şimdi sırası değil! dedikse de:

— San'at başka şey, ne olur bırakın da iki dakika seyredeyim... diye yalvardı.

— Plânda yok, seyredemezsin! dedim.

Binada çıt yoktu.

Bahçeden baykuş sesi geldi. Plâna göre tam saat 04.44 de bir arkadaş baykuş gibi ötecekti. İşler yolunda yürüyordu.

Salih yavaşça dolabı açtı, iskambilleri çıkardı. Hemen masaya oturduk. O sırada bir kuş beş kere «gu guk, gu guk!» diye bağırınca, Yaşar,

— Bu plânda yok... Kim ötüyor? dedi.

Ben,

— Kimse ötmüyor, guguklu saat, dedim, saat beş olmuş.

Masaya geçtik, sabaha kadar dört kol iskambil çevirdik, kılıç açtık...

Yukarı katta uyuyan büyük babamın ruhu bile duymadı. Ben o gece otuz lira yutuldum.

O geceden sonra hep böyle yapıyoruz.

Bu ifşaatımı ne olur, yabancılara çıtlatmayın, ailem kumar oynamama müsaade etmiyor.

DERDİNİ ANLAT

Marko paşa'YA

Zübük «Marko Paşa dert dinliyor» sütununu açtı. Gazetemize gelen mektuplara bu sütunda cevap vereceğiz. Dileyen okurların adları ve adresleri saklı tutulur.

ZÜBÜK NE DEMEKTİR?

BİRÇOK okurlarımız Zübük'ün anlamını soruyorlar. Birtakımları da «Zübük» kelimesindeki harflerin yerlerini değiştirerek ,ya da ses uyumundan benzetmeler yaparak uygunsuz anlamlar çıkarıyorlar. Gazetemize Zübük adını verirken hiç de böyle uygunsuz çağrışmalar olabileceğini düşünmemiştik.

Zübük'ün anlamını soran birçok okurlardan birinin mektubunu burada özetliyoruz:

Müdür beni çağırttı. «Yahu, kardeşim» dedi «Senin de parafe ettiğin mühim bir yazıyı iki gün önce imzalamıştım. Bugün İdare Meclisi toplanıyor, hâlâ yazı gitmemiş. Ne halt eder bu evrak memuru? Lûtfen evraka git de yazıyı buluver!»

Dairenin evrak memuru bayana gittim, olayı nazikâne anlattım. Kadın bana bir çıkışsın, bir çıkışsın: Bilmiyorum efendim... Gitti efendim... Gönderilmiştir efendim...

Şaşkınlık içinde bakarken, bir de masanın üstünde Müdürün aradığı evrakı görmiyeyim mi? Kızgınlıktan şaşırmışım, her nasıl olduysa kadına,

— Vay Zübük vay! demişim.

Hiç bilip kullanmadığım kelime değil, müvezzilerin «Zübüük, Zübüüük!» diye bağırtısından kulağımda kalmış olacak...

Kadın ağlar bağırır: «Vay bana Zübük dedi, hakaret etti...» Kadınlı-erkekli dört de tanık, zabıtlar, ifadeler... Kadın dâvacı oldu, galiba mahkemeyi boylıyacağım, Zübük nedir, ne değildir, ne demeğe gelir diye bütün sözlükleri aradım, Zübük diye bir kelime bulamadım.

Çok rica ederim, Zübük ne demektir, açıklayın da kendimi savunayım. Birisine «Zübük!» demek hakaret olur mu?

Sayın okurum, Zübük'ü sözlüklerde bulamazsınız; dilimize girmiş yeni bir kelime, bir deyimdir. Zübük, bir tipi anlatmaktadır. Bu Zübük tipini her zaman, her yerde, aramızda, hattâ aynalarda görmekteyiz. Bu tipin özelliği, kudretli kişilerin, ileri gelenlerin, büyüklerin, ünlülerin yakını, dostu, arkadaşıymış gibi görünerek türlü dümenler, dolaplar çevirmektir. Orta Anadolu halkı bu tipi, bikmet dolu şu atasözüyle bilirler: «İt, kağnı gölgesinde yürür de kendi gölgem sanırmış!» Onun için gazetemizin adının altına bu atasözünü koyduk.

Zübük'ün erkeği de olur, dişisi de... Yâni kadına da erkeğe de Zübükseler, Zübük denilebilir. Sizin durumunuza gelince, sizin «Zübük!» dediğiniz kadın, müdürün, umum müdürün, bakanın, şunun bunun yakını olduğu dümenini çeviriyorsa Zübük'ün tâ kendisi, Bayan Zübük'tür; değilse, ona Zübük demekle haksızlık etmiş oldunuz.

YAZI YARDIMI

Her yeni çıkan gazeteye, dergiye okurlardan yığınla yazı gelir. Zübük'e de okurlar yüzlerce yazı gönderdiler. Sağ olsunlar, kimisi hikâye, kimisi karikatür, kimisi fıkra, kimisi manzume göndermiş.

yayınlayın, ben de yazar olayım» diyenler var, «Anadolunun bir kıyısında kaldım, meşhur olamıyorum, bana elinizi uzatın» diyenler var, «Size her hafta üç yazı göndererek yardım

Mektuplarında «sizden yazı parası istiyecek değilim» diyenler var, «yardım edin, yazımı etmek istiyorum» diyenler var. «Size olan sempatimi bozmak istemiyorsanız şiirimi basın!» diyenler var, yalvaranlar, rica edenler ,hattâ yazılarını gazeteye koymamız için bizi tehdit edenler bile var; yalnız bir tek şey yok: Zübük'e girebilecek yazı...

Gönderilen yazıları umuda kapılarak büyük bir dikkatle okuyoruz. Okurlarıma şunu söylemek isterim: Biz, bunca yıllık profesyonel mizah yazarları bile her zaman iyi, güzel yazı düşüremediğimizden, yazılarımız eleniyor, çoğu da yayınlanmıyor. Yalnız Türkiyede değil, her yerde mizah yazarı azdır ve mizah çok zor bir sanattır.

Gönderilen yazıları yayınlarsak, Zübük'ü ilk beğenmeyen, yazıları yayınlanan okurlarımız olacaktır. Oysa biz, heyecanla mizah yazarı çıkmasını da bekliyoruz. Yakında yazı yarışmaları açacağız; okurlarımızın bu yarışmalara katılamalarını dileriz.

Örnek olsun diye, yazısının yayımlanmasını isteyen bir okurumuzun mektunun sonunu buraya alıyoruz:

«Mektupta gerek imlâ ve gerekse yazılışta bazı ifade hataları mevcuttur. Bunun için affınızı arz ve istirham ederim. Mühim not: Beni sükutu hayale uğratmıyacağınızı ümit ederim.»

Biz «sükutu hayale» uğratmak istemiyoruz ama, elden ne gelir?

İki hikâye gönderen başka bir okurumuz da mektubunda şöyle diyor:

— Oyleyse, dedim, birkaç yazı göndereyim de...

Lâfım ağzımda kaldı:

— Hiç Aziz Nesin senin yazılarını neşreder mi? Son derecede kıskançtır. Sakın kendini boşuna yorma...

Bu da bir başka türlüsü... Demek, yazıları yayınlanmıyanlar, çok güzel de kıskandık, ondan yayınlamadık sanıyorlar. Hayır, ondan değil, o kadar güzel ki bunları yayınlamıya kıyamıyoruz.

Böyle yazan okurumuzun gönderdiği iki hikâyeden biri, düzeltilerek Zübük'te yayınlanacaktır.

Gülen düşünceler

Bernard SHAW

Köşede duran polisin kanun ve düzenin koruyucusu olduğuna inanıyorsanız; çeşitli işkence metodlarıyla tahta yatağıyla, karanlık hücresiyle, zinciriyle, kamçısıyla, darağacıyla - cezaevinin insanları kötülükten kurtarıp, yola getireceğini sanıyorsanız, bence ya aptalsınız, ya da çıkarınızdan ötürü böyle düşünüyorsunuz.

★

Ben de Dublini seyretmek için tepelere çıkıp, düşüncelere dalsaydım, Yeats, Synge ve diğerleri gibi şair olabilirdim... İrlândalı çağdaşlarımın söyledikleri acıklı şarkılardaki meseleleri ve olayları mantık yoluyla çözmeğe çalıştım ve hep komediye vardım. Bu yüzden İrlândalı bir şair olamadım... Orada kalıp, İrlanda tepelerinde hayal kurarak hayatımı yitiremezdim ben. İngiltere, İrlânda'yı fethetmişti, yapılacak tek şey, gelip İngiltere'yi fethetmekti.

Çeviren : Şakir Eczacıbaşı
YENİ UFUKLAR'DAN

Basın Sergisi

Hürriyet Hür Vatan Yeni Sabah AKŞAM Milliyet VATAN

GAZETELERDEN : ORTA ÖĞRETİM PARALI OLACAK... — Öğretmenim, 25 kuruş vereyim de bir şey daha anlatıver. (VATAN)

TÜRK DİLİ

«Adamın biri Kaliforniya'dan Theatre Arts dergisine telefon etmek ister. Telefon memuruna derginin adını verir. Memur derginin adını hiç işitmemiştir, adamın söylediği ismi anlıyamaz, Kendisinden tekrarlamasını ister. Adam tekrarlar. Memur bu defa : «Ha anladım, Theodore'la konuşmak istiyorsunuz!» der. Adam yeniden derginin adını söyler, memur yeniden Theodore diye anlar. Çaresiz kalan adam Theatre Arts'ın harflerini teker teker sıralamak zorunda kalır. Memurun bu defa da verdiği cevap şudur: «Ama Theodore öyle yazılmaz ki!»

Salâh BİRSEL

ZAFER

ADALETİ, tevazuu ve kahramanlığı ile bütün insanlığa ün salmış Hz. Ömer'in Mısır'ı zaptettiği zaman, eski İskenderiye Kütüphanesinin Sezar'ın tahribinden arta kalan bâkiyesini yaktırmış olmasını, veya sâdece rivayetini, medeniyet tarihi bir türlü affetmiyor. Doğru veya iğri, fakat bu hüküm, onun bir çöl seması gibi parlak şan ve şerefini karanlık bir bulut gibi gölgeliyor. Ve bu Mısır — Grek kitaplığının yakılması için Amr'a verdiği rivayet edilen emir, asırlardan asırlara nakledîliyor : «Eğer bu kitaplar yalan şeyler yazıyorsa, yakılsın, eğer doğru şeyler yazıyorsa, bu hakikatler Kur'anda vardır, yine yakılsın!»

Nip DRANAS

VATAN

AĞLIĞINA, hayatından vazgeçecek kadar düşkün biri doktora başvurmuş. Muayene... muayene...

— Sigara içer misiniz?
— Hayır.
— İçki?
— Asla.
— Gece hayatı?
— Yok.
— Kadın?
— Yeminliyim.
— Nereniz ağrıyordu beyefendi?
— Sırtım.

Doktor; düşünmüş, düşünmüş :

— Anlaşıldı efendim, demiş, yakında kanıt çıkaracaksınız.

İlhan SELÇUK

★

KALİFORNİYA'da bir kilisenin giriş kapısına, başrahip tarafından şöyle bir ilân asılmış :

«Ey... Sayın... Cemaat.. dua... eder... vaaz... verirken.. bâzan... kilisemiz... böyle... görünüyor.

İsteğimizkiliseyegelirkenyakınlarınızıvearkadaşlarınızıdaberabergetiripbuşekildekalabalıkolmanızdır.»

Selâmi AKPINAR

Hür Vatan

DİŞİ ağrıyordu. Önce reçetesiz verilen bir takım ilâçlarla ağrıyı geçiştirmeğe çalıştı. Olmadı. Sonra «ev ilâçları» na sıra geldi. Yanağa kırmızı biber sürmek, karbonatı diş üzerinde tutmak, sarmısakla uğuşturmak da kâr etmeyince bir diş tabibine gitmeğe mecbur oldu.

«Dişçi «Çok geç kalmışsınız,» dedi. «Tedavi edilmez bu kök. Çekmeğe mecburuz...» Ve bir morfin yaptı az sonra da kerpetenle dişe asıldı. Büyük bir acı duyan ve çene kemiği de dişiyle beraber çıkıyor sanan, Osman Bâlkbaşı, dişçinin ellerine sarıldı, Zorlukla «Aman» diye bağırdı! «Yavaş biraz.. Bir çenem var, ondan da olmayayım...»

GENÇLİK

1939 yılı Mart başıydı; Zonguldak'ta, Soğuksu denilen mahalledeki eve, bir gece yarısı, kapıyı hızlı hızlı çalarak bir takım «vazifeliler» doluştu. Kitaplar didikleniyor, radyo kurcalanıyor, şilte altları, giderek ocak üstündeki fasulye tenceresinin içi karıştırılıyordu. Ölmüş kaynanam, «Oğlum, fasulyede ne arıyorsun?» dedikçe, adam efkârlı efkârlı baş sallar, «Bilmezsin valde, bilmezsin...» dermiş.

Sonra, «cümbür cemaat» karakola gidildi, orada ele geçen kitaplar, dergiler, resimler üstüne bir tufanak düzenlendi. Başkomiser Mustafa, Shakespeare'in gazeteden kesilmiş bir resmi için, «Evinde yapılan araştırmada, sakallı Rus resimlerine de rastlanmış olup, fezlekeye eklenmiştir» diye bir kayıt düşürdü.

Uykusuz bir gece, iki karakol. Yukarıdan tükürmeler. Vapura girdik, candarma gene de kelepçeyi çıkarmak istemiyordu.

«Harb Akademisi Mahkemesi» ne iki boy gidip geldik. Yarım ay sürdü bu tutukluk. Suç kanıtı diye «fezlekeye» bağlı kitap ve dergileri inceleyen «bilirkişi» ler kimlerdi dersiniz?

O kitaplarla dergileri yayınlıyan Prof. Hilmi Ziya Ülken ile Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu.

Mehmet SEYDA

Yeni Sabah

HERKESLE, herşeyle başa çıkılır, ama halkla başa çıkılmaz. Mizahta da bu böyle...

Halk esprisini iyi bellemiş adam olarak İnönü, şu satırlara gülecektir.

Bana gelen mektuplardan öğreniyorum. Halk arasında son günlerde bir sual dolaşıyormuş. Başvekil İnönü'nün son konuşmalarında «ikinci bir ihtilâle asla müsaade etmiyeceğim» demesiyle alâkalı bir sual. Şöyle :

— İyi ama birinci ihtilâle müsaade etmiş miydi ki?

Sabiha DEREN

RAMAZAN KÖŞESİ (AKŞAM)

ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK

Başlıca yazarı :
AZİZ NESİN

SAHİBİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ
MERAL NESİN

Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa sok. Nu: 12 — İSTANBUL
Telefon : 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ.

19 ŞUBAT 1962
Yıl: 1, Sayı: 3

İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE : Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.

İLÂN : Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.

50 KURUŞ

ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK ★ ZÜBÜK

Zübüüüüük